

Datum vergadering : 14 juni 2018

Aanwezig:

Raadsleden:

Leefbaar 3B : Wouter Hoppenbrouwer, Jan Pieter Blonk, Henk Meester, Leon Erwich, Simon Fortuyn, Georgine Zwinkels, Don van Doorn, Johan Phillippens
CDA : Matthijs Ruitenbergh, Nelleke Bouman, Hans van der Stelt, Dave Bergwerff, Frans Ammerlaan
VVD : Kathy Arends, Alexander Kuipers, Nathalie van Bakel, Eric Kampinga, Ed van Santen, Mauriel van As, Matthijs Machielse
D66 : Michiel Muis, Ineke den Heijer, Erik Jonker
CU : Kees-Willem Markus, Jurjen Dieleman, Ankie van Tatenhove
PvdA : Petra Verhoef
WIJ Lansingerland : Leon Hoek, Jan Jumelet
GroenLinks : Marco Ruijtenbergh, Selgei Gabin

Voorzitter

: Pieter van de Stadt

Griffier

: Marijke Walhout

Wethouders

: Albert Abee, Jeroen Heuvelink, Ankie van Tatenhove

Gemeentesecretaris

: mevrouw Hammer

Afwezig:

Leefbaar 3B : Marjolein Gielis
WIJ Lansingerland : Petrine van Olst
Gemeentesecretaris : Ron Jeltema

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering om 20.00 uur en heet aanwezigen van harte welkom. Bericht van verhindering is ontvangen van mevrouw Gielis en de heer Jeltema. Laatstgenoemde wordt vervangen door mevrouw Hammer. De heer Hoek meldt, dat mevrouw Van Olst ook niet aanwezig is.

2. Trekken van het lot ter bepaling van het raadslid bij wie een eventuele stemming zal beginnen

Mocht er sprake zijn van een hoofdelijke stemming, dan is de heer Machielse, de primus inter pares.

3. Vragenhalfuurtje voor raadsleden

Er zijn geen vragen ingediend.

4. Spreekrecht voor niet-raadsleden

Er zijn geen insprekers.

5. Vaststelling van de agenda

De agenda wordt ongewijzigd vast gesteld.

6. Vaststelling verslag vorige vergadering d.d. 31 mei 2018

Het verslag van de vorige vergadering wordt conform vastgesteld. Aldus besloten.

7. Factsheets 2018 verbonden partijen

De heer Dieleman vindt de factsheets altijd handig. Tip voor nieuwe raadsleden: alle informatie over verbonden partijen staat in de factsheets, netjes overzichtelijk op een rijtje. Aan de nieuwe raad en het nieuwe college wil hij meegeven: denk eraan om goed terug te koppelen wat er gebeurt in de verbonden partijen. De raad heeft er weinig zicht op, omdat het op afstand staat en het lastig is om er vat op te krijgen. Denk dus aan een goede terugkoppeling, ook als wethouder. Wat zou helpen is een vergaderkalender, waar zowel de vergaderingen op staan waar raadsleden heen gaan als waar collegeleden heen gaan. Bij voorkeur met een koppeling aan het agendapunt verbonden partijen bij de commissies, zodat duidelijk is welke vergaderingen er geweest zijn en wie er namens de gemeente naar toe is geweest en zodat het teruggekoppeld kan worden. Dit zou een erg handig hulpmiddel zijn.

De heer Blonk heeft weinig toe te voegen aan de woorden van de heer Dieleman. L3B wil van de gelegenheid gebruik maken om bij een drietal verbonden partijen toch een enkele opmerking te maken,

om zorg te uiten. L3B maakt zich t.a.v. de SVHW zorgen over de wijze waarop soms inwoners te woord worden gestaan door medewerkers van de SVHW. Inwoners, bij wie financieel het water soms tot aan de lippen staat; dat vraagt een empathische benadering door medewerkers van de SVHW. Graag wil L3B dit met de SVHW te bespreken. Het streven van de SVHW om een laag kostenniveau te behalen is lovenswaardig, maar dit mag niet ten koste gaan van een fatsoenlijke omgang met de inwoners. Het tweede punt betreft jeugdhulp Rijnmond. Het toenemende zorggebruik in een open einderegeling is een financieel zorgpunt waar weinig in te sturen is, zodat het een hoog financieel risico heeft. Het is en blijft een zorgplicht en zo kijkt L3B er ook naar. Tot slot Eneco. Dit is meer zorgelijk dan wat ook maar op tafel ligt. L3B maakt zich veel zorgen over Eneco, zie het uitgebreide artikel in NRC van zaterdag 9 juni 2018. De RvB, de RvC, de aandeelhouderscommissie, de AVA en de OR staan allemaal in de vechtstrand en dat is slecht voor Eneco. Of iemand voorstander of tegenstander van verkoop van aandelen is, zo'n vechstand is in alle gevallen slecht voor Eneco. De kop in NRC 'hoe wantrouwen en grote ego's Eneco in de chaos hebben gestort' van zaterdag en de kop in het FD van 14 juni 2018 met de kop 'president commissaris van conflictueus Eneco wankelt', binnen de top heeft iedereen ruzie gehad met iedereen, de huidige rust zou louter toneelspel zijn, aldus de quotes in de kranten. Het is heel slecht wat hier gebeurt, het jaagt klanten weg en het is triest voor die 250 mensen die onlangs ontslagen zijn. Het enige wat de gemeente kan verlangen van de hoofdrolspelers is: gebruik je gezonde verstand. Daar wil hij het bij laten v.w.b. de factsheets.

De heer Kampinga zegt dat de VVD warme belangstelling heeft voor Eneco. Dat zegt hij niet ironisch. Gisteren is bij de ondernemerskamer een schouwspel opgevoerd van alle partijen, de aandeelhouderscommissie, de COR, de RvC, de RvB. Wat het leuke aan de uitspraak van de rechter is, dat hij het advies gaf om de dingen, die weer aan het opbloeien zijn de ruimte te geven. Daar werd ook door de COR gretig op ingegaan.

De heer Muis vindt het handige instrumenten, die factsheets. Ze zijn niet alleen bedoeld om te kijken naar de uitvoering, hoe de raad haar volksvertegenwoordigende rol kan pakken, maar juist ook om te beoordelen of extra kaderstellende of controlerende instrumenten nodig zijn op basis van wat opgemaakt kan worden uit de factsheets. Jeugdzorg Rijnmond, SVHW en Eneco springen eruit, vanwege hoge bestuurlijke risico's of hoog financieel risico. Genoeg reden om er extra aandacht aan te besteden. De vraag is dan wat die extra aandacht moet zijn. Bij de agendapunten hierna komt hij daarop terug. De zorg m.b.t. Eneco deelt D66. Wat is de invloed van de aandeelhouders op de RvB en RvC en hoe kan die worden versterkt? D66 wil dat er voldoende zicht is op het transactieproces m.b.t. de aandelen van Eneco. Wat zijn de financiële opties? Wat kan er met de opbrengst gedaan worden om rendement te realiseren, waarmee minimaal een structurele dividend van € 1,6mln gecompenseerd kan worden? Misschien geen vraag voor nu, maar D66 is daar wel zeer geïnteresseerd in, zeker met het oog op morgen (installatie wethouders, MJ). De vraag is of het hetzelfde dividend oplevert. Dus twee vragen: hoe kan de invloed versterkt worden? En wanneer krijgt de raad meer zicht op de financiële opties? M.b.t. jeugdzorg Rijnmond heeft de heer Jonker bij agendapunt 11 een inbreng. Er zijn veel financiële veranderingen. Wat is hier de strategie? Welk instrument kan gebruikt worden? Of moet geaccepteerd worden, dat het een open einde regeling is? Moet telkens het budget aangepast worden? Dat is ook een strategie, maar er zijn betere te bedenken.

De heer Jumelet heeft een vraag m.b.t. de factsheet Bleizo en Hoefweg. WIJ mist daar de corridor A12. Dat is een bijzondere, belangrijke ontwikkeling. In de stukken komt het niet prominent terug. Wellicht heeft het tijdsaspect een rol gespeeld, zodat niet de actualiteit erin verwerkt is. In hoeverre is het waardevol om de corridor A12 wat prominenter in deze factsheets op te nemen? Om meer duiding te krijgen over de autonome bevoegdheid m.b.t. de ontwikkeling van deze twee gebieden.

De heer Ruitenbergh spreekt zijn waardering uit voor de factsheets, ook richting de ambtelijke organisatie. Het is altijd een monnikenklus om alles bij elkaar te rapen en overzichtelijk in een schema te zetten. Het CDA is het eens met de categorisering in bestuurlijke en financiële risico's. Daarmee worden de juiste verbonden partijen eruit gelicht. Straks bij de volgende agendapunten komen de individuele verbonden partijen aan de orde.

Mevrouw Verhoef wil een aantal algemene woorden zeggen over de verbonden partijen. Dank voor de factsheets. De PvdA sluit zich aan bij de woorden van de heer Dieleman. Het is cruciaal om goed terug te rapporteren vanuit de verschillende vergaderingen van de verbonden partijen. De PvdA is er blij mee, dat er een goede afspiegeling is vanuit de raad, van minder en meer ervaren leden. Door het jaar heen moeten de wethouders goede gereedschappen of opdrachten mee krijgen naar de verschillende vergaderingen, zodat de gemeente pro-actiever is. Zo'n vergaderkalender kan daarbij helpen. Over Eneco wil zij specifiek nog iets zeggen. Het wordt aangekaart als hoog bestuurlijk risico en gemiddeld financieel risico. Dat onderschrijft de PvdA. Eind vorig jaar is het principebesluit genomen om de Eneco-aandelen te verkopen. De PvdA vraagt zich af in wiens belang het verkopen van de aandelen is. Er is veel onrust binnen Eneco; het is uiterst onzeker welke koers het bedrijf gaat varen. Het conflict maakt het

risico groter. Bij verkoop moet zowel het belang van de aandeelhouders als het belang van de onderneming zelf in de gaten worden gehouden. Hoe gaat dat verlopen? De kans dreigt, dat een groot deel van de Eneco gelden, mochten de aandelen worden verkocht, worden gebruikt voor de schuldaflossing. De PvdA vindt dat een vrij gemakkelijke manier om de schuldenproblematiek op te lossen. Wat de PvdA betreft, had dat moeten gebeuren door beter de best te doen op de grondexploitaties. Dus meer grond verkopen en bouwen, want daarmee worden schulden afgebouwd. De PvdA wil dat bij verkoop het geld grotendeels wordt aangewend voor duurzaamheid, bijvoorbeeld een investeringsfonds voor energietransitie. Tot slot een concrete vraag. Welke opdracht geeft de wethouder nu precies in de algemene vergaderingen van de Eneco-aandeelhouders? Is duidelijk welke koers nu verder gevaren wordt in deze zogenaamde transactieperiode? D66 wilde ook meer duidelijkheid hebben m.b.t. de volgende stappen in het proces van mogelijke verkoop van Eneco-aandelen. De PvdA stelt voor om nogmaals hierover van gedachten te wisselen in een commissie of in de raad. Zij wil graag horen wat de andere fracties hiervan vinden.

Wethouder Abee gaat eerst in op de opmerking van L3B m.b.t. SVHW, weinig empathie. De wethouder pakt deze boodschap op en zal het overbrengen. Het kan nooit zo zijn, dat zuinig omgaan met geld het fatsoenlijk te woord staan van mensen in de weg staat. Empathisch te woord staan lijkt hem het uitgangspunt. De wethouder pakt dit op. Diverse sprekers hebben iets gezegd over Eneco. De krantenkoppen spreken voor zich. L3B zegt: gebruik je gezonde verstand. Daar zouden partijen zich inderdaad aan moeten houden: gebruik gezond verstand. Dit wordt vanuit Eneco op dit moment weldegelijk geprobeerd. Voor de verhoudingen tussen RvB, RvC en OR heeft mediation plaats gevonden. Er was een sterke positie gecreëerd, die alle partijen vertrouwen gaf, men was weer on speaking terms en sprak dezelfde taal; er waren dezelfde doelstellingen en opdrachten geformuleerd. Helaas bleek dit dan weer niet zo te zijn. Wordt vervolgd. De wethouder heeft vertrouwen vanuit de AC, dat en vanuit de RvB en vanuit RvC mensen het belang van Eneco op het oog hebben. De wethouder heeft namens deze raad de opdracht om de belangen van de aandeelhouders Eneco goed te behartigen, dat is inclusief het vastgestelde document m.b.t. o.a. duurzaamheid. Deze opdracht heeft elke wethouder mee gekregen. Het belang van de aandeelhouder is belangrijk, maar ook het belang van Eneco als bedrijf, omdat het met werkgelegenheid te maken heeft. Dat weegt zeker mee. De voorgenomen besluitvorming tot verkopen is genomen. De raad krijgt een definitief moment om te besluiten tot verkoop of om de aandelen niet te verkopen. De tendens, mede m.b.t. de Delft en Den Haag, versterkt het idee om de aandelen te verkopen. De raad zal hier uiteindelijk over beslissen met een definitief voorstel.

Wethouder Heuvelink had even zitten dromen, maar heeft begrepen, dat de vraag van WIJ was of de A12 corridor niet ondergebracht kan worden bij de verbonden partijen, omdat het er een financieel risico in de discussie zit. Hij zal hier een technisch antwoord op geven. De A12 corridor is niet een verbonden partij of een organisatie an sich. Dit past derhalve niet in het regime. Het is niet meer dan een samenwerkingsovereenkomst. Mocht er ooit een organisatie uit naar voren komen, bijvoorbeeld een gezamenlijke marketingorganisatie, dan is het logisch om het op te nemen. Over het dossier A12 corridor zelf, hoe het verloopt en de financiële risico's hierbij, zou de nieuwe wethouder telkens moeten terugkoppelen, zoals hij zelf dit ook gedaan heeft. De financiële risico's zijn terug te zien bij de risicoreserveringen voor Bleizo dan wel op de begroting van de gemeente. De heer Jumelet licht zijn vraag toe. Bij Bleizo en Hoefweg wordt de A12 corridor zijdelings geraakt in de tekst, terwijl de invloed vrij groot is. Waarom is de ontwikkeling A12 corridor niet meegenomen in de tekst van de factsheets, omdat het een grote invloed heeft op de ontwikkeling van Bleizo. Wethouder Heuvelink denkt vooral nog aan een bestuurlijk risico. Het is pas een financieel risico als het aan een aantal voorwaarde voldoet; daar voldoet het nu nog niet aan. Dan zouden er al afschrijvingen gedaan moeten worden, maar dat is niet aan de orde. Het is wel terecht om het te duiden als een bestuurlijk risico. Er zijn veel vragen gesteld over jeugdzorg. De wethouder wil daar nu wel wat over zeggen, maar het lijkt hem logischer om dit bij het betreffende agendapunt te doen. Dan is er een complete discussie.

Tweede termijn

De heer Blonk wil reageren op de vraag van de PvdA. L3B vindt nog steeds, dat de aandelen Eneco verkocht moeten worden.

De voorzitter sluit aan bij de oproep van de heer Dieleman. Denk aan de terugkoppeling. Belangrijk om elkaar op de hoogte te houden m.b.t. verbonden partijen.

De voorzitter brengt het voorstel in stemming. Door middel van handopsteking stemt de raad unaniem in met het voorstel, waarmee het voorstel is aangenomen.

8. Begroting 2019, jaarverslag 2017 en jaarrekening 2017 DCMR

De heer Meester heeft zich geconcentreerd op de zienswijze. Hij sluit aan bij de kritische toon van de zienswijze. Als DCMR de zaak niet financieel rond krijgt, moeten ze zelf maar de eindjes aan elkaar

knopen. Dit neemt niet weg, dat er best iets bijzonders aan de hand kan zijn, maar dan zou hij daar graag een behoorlijke analyse van willen zien, voordat bijdragen en tarieven fors omhoog gaan. De indexering is op dit moment 2,6%, dat is ruim boven de inflatie. Ze zouden eigenlijk over moeten houden. Misschien kan de wethouder hier iets over zeggen. L3B is het eens met de teneur van de zienswijze.

De heer Dieleman sluit zich hier bij aan. Goed, dat er een aantal kritische noten wordt gemaakt in de zienswijze. DCMR geeft meer geld uit dan er binnen komt en gebruikt daarvoor de bestemmingsreserves. Dat kan een tijdje, maar het houdt een keer op. Goed om daar kritisch op te zijn.

De heer Van der Stelt kan zich hier ook bij aansluiten. DCMR is een ongelooflijk belangrijke organisatie voor de gemeente, voor de uitvoering van het beleid. De kritische reactie in de zienswijze ondersteunt het CDA van harte. Het lijkt hem goed, dat er een nadere analyse komt, wanneer dit patroon zich op deze manier voort zet.

Wethouder Heuvelink hoort dezelfde reactie als zijn eigen reactie, toen hij de informatie tot zich kreeg. Hij was een beetje pissig, omdat hij vond dat het DB van DCMR haar informatierol richting AB niet goed had vervuld. Op zich klopt het; de begroting is gebaseerd op allerlei uitgangspunten die netjes zijn vast gesteld, maar vervolgens worden er winstwaarschuwingen bij gegeven naar de toekomst, die nog niet op hun merites met het AB zijn gedeeld. Daar gaat het AB voorlopig heel kritisch voor liggen. De kostenverhogende elementen moeten eerst goed in het AB naar voren gebracht worden, zodat er een weging gemaakt kan worden of het noodzakelijk is, zoals de inrichting van nieuwe meldkamers. Ook de vraag waar de autonome kostenstijgingen vandaan komen. Er zijn ook nog andere keuzes dan alleen maar bijlappen. Er kan ook gekeken worden naar de uitvoering van de programma's. Die discussie moet nog stevig gevoerd worden in het AB. Dit zal ook gebeuren. Tegelijkertijd schiet de bijdrage van Lansingerland voor het werkprogramma ook omhoog. Dat heeft aan de ene kant met de conjunctuur te maken; er zijn meer aanvragen voor vergunningen. Aan de andere kant is er geen scherp regime, wanneer wel of niet advies aan DCMR gevraagd wordt. Mensen vragen advies als dat nuttig is voor de klus, waar hij of zij mee bezig is. Dat hoeft geen probleem te zijn, maar het moet scherpen in rij en gelid gezet worden om te kijken of er onnodige kosten gemaakt worden.

De voorzitter brengt het voorstel in stemming d.m.v. handopsteking. Hij constateert, dat de raad met algemene stemmen akkoord gaat met het voorstel.

9. Zienswijze begroting 2019 SVHW

De heer Phillippens begint met een vraag aan de wethouder. In het raadsvoorstel staat, dat de zienswijze uiterlijk 6 juni 2018 ingediend kan worden. Het is nu 14 juni. Is de zienswijze al ingediend? Zo ja, kan deze nog gewijzigd worden? Zo nee, kan de zienswijze nog ingediend worden? L3B is het eens met de complimenten in de zienswijze m.b.t. het lage kostenniveau van de SVHW. Met betrekking tot de kwaliteit van de dienstverlening heeft de heer Blonk wel een kanttekening gemaakt. Lage kosten zijn mooi, maar dat mag niet ten koste gaan van een fatsoenlijke omgang met inwoners. Helaas treedt de gemeente Molenwaard ten gevolge van de gemeentelijke herindeling uit. Hierdoor ontstaat een schadepost van € 135.000. Op dit moment wordt dat gecompenseerd door de uitkeringsvergoeding van € 403.000, die de gemeente Molenwaard zelf betaalt. Over 3 jaar is dat potje leeg. Gaat de gemeente Lansingerland actief sturen op het verder terugbrengen van de bedrijfskosten? Of betaalt de gemeente over 3 jaar alsnog de rekening van het vertrek van de gemeente Molenwaard uit de SVHW? De SVHW biedt meerdere diensten aan, zoals volledige uitvoering van de BAG, basisregistratie adressen en gebouwen. De gemeente Lansingerland doet hier niet aan mee. Desondanks betaalt de gemeente in 2019 wel € 28.000 aan dit onderdeel. Deze vraag is in 2016 en in 2017 al door de heer Dieleman gesteld. L3B stelt hem nog een keer: is het niet verstandig om alsnog de BAG uit te besteden aan het SVHW?

De heer Dieleman wist nog dat hij de vraag had gesteld. Het antwoord heeft hij iets minder scherp. Hij is dus benieuwd naar het antwoord van de wethouder.

De heer Ruitenber was best tevreden, toen hij de stukken van de SVHW las. In het verleden zijn er zorgen geweest over de financiële situatie bij SVHW. Het idee was dat dit in een stijgende lijn zat. Dit stelt het CDA wat gerust. Het CDA kan zich vinden in de vraag over de BAG-registratie. In het verleden is ervoor gekozen om dit niet te doen. Wat waren de argumenten om dit intern te houden? Kan de wethouder hierop ingaan?

De heer Muis vindt het een gedegen verhaal van de SVHW. Het geeft meer vertrouwen dan enkele jaren geleden. Ook het uittreden van Molenwaard is goed opgevangen, zo te zien. D66 ondersteunt de inzet om meer taken op te pakken. D66 is akkoord met de zienswijze.

Wethouder Abbe bevestigt, dat de termijn voor de zienswijze verlopen is. Net als vorig jaar is er contact opgenomen om aan te geven wanneer de zienswijze te verwachten is. Het is nog niet ingediend, maar

men is telefonisch op de hoogte gesteld. De wethouder heeft maandag aangegeven, dat het erop leek, dat er geen bijzondere dingen uit de raad zouden komen. Gezien de inbreng lijkt dit te kloppen. Formeel wordt de zienswijze nu pas ingediend, nadat de raad het heeft vastgesteld. Het potje van Molenwaard is inderdaad over 3 jaar leeg. Dit bedrag was mede gebaseerd op het feit, dat er 3 jaar nodig is om de kosten te verminderen. Dit heeft met verloop van personeel te maken. Men gaat ervan uit, dat er over 3 jaar geen kosten meer zijn. Wat de BAG betreft, geeft de wethouder aan, dat er de aanname was dat dit voor de gemeente zeer profijtelijk zou zijn. Het zou gunstig zijn om alsnog die BAG administratie te laten uitvoeren, omdat de kosten toch al betaald werden. Ruim een jaar geleden is hier uitvoerig over gesproken in de raad. Toen is geconstateerd, dat de kwalitatieve meerwaarde van het uitbesteden van de BAG niet op voorhand te verwachten was. Sterker, binnen de organisatie was er de voorkeur om toch bepaalde administratieve handelingen hier te houden, omdat de gemeente ook met andere zaken te maken heeft. Hier komt bij, dat de financiering van de SVHW op de schop staat. Als de BAG afgenomen wordt, wordt daar voor betaald. Als het niet afgenomen wordt, betaalt de gemeente daar niet voor. Op dit moment is er geen reden om het door de SVHW te laten doen. Niet uit financieel oogpunt, maar om het bij voorkeur aan de gemeente te binden. De wethouder heeft geen informatie om er anders tegenaan te kijken.

Tweede termijn

De heer Phillippens bedankt de wethouder. Hij heeft nog één puntje. Hij hoorde de wethouder zeggen, dat niet deelnemen niet betalen betekent. Maar er wordt wel € 28.000 betaald. Graag iets meer informatie waar dit bedrag dan voor is. De gemeente Krimpenerwaard heeft eenzelfde aantal WOZ objecten als Lansingerland. De kosten voor uitbesteding van de BAG komen voor Lansingerland uit op € 40.000 waarschijnlijk. De gemeente doet nu de BAG administratie zelf. Hoeveel betaalt de gemeente er nu zelf voor? Om hoeveel kosten voor de gemeente gaat het?

Wethouder Abee is even de bladzijde kwijt. Wethouder Fortuyn heeft destijds, als zijn vervanger, afgesproken, dat het wordt teruggedraaid naar een situatie die de wethouder zojuist aangaf. De afbouw vindt plaats in 2 jaar. Hij ziet van 2 kanten een geknik, dus hij gaat ervan uit, dat dit het correcte antwoord is. M.b.t. de vergelijking tussen de 2 gemeenten kan de wethouder niet aangeven of het om dezelfde dienstverlening gaat. Het antwoord heeft hij niet paraat, maar kan uitgezocht worden als daar prijs op gesteld wordt. Dit zal de wethouder schriftelijk doen toekomen.

De voorzitter brengt het voorstel in stemming d.m.v. handopsteking. Hij constateert, dat de raad met algemene stemmen akkoord gaat met het voorstel.

10. Zienswijze begroting 2019 gemeenschappelijke regeling GGD-RR

De heer Hoppenbrouwer beperkt zich tot drie opmerkingen. L3B is blij met de waarneming, dat de GGD tot de 20% goedkoopste van het land is behoort. Het lijkt hem goed, dat het nieuwe college dit als harde norm blijft hanteren. Wel een punt van zorg. De indruk wordt gewekt, dat de kostenstijging vooral in de overhead zit, in het bijzonder in het onderdeel ondersteuning van bestuur. L3B roept de nieuwe wethouder op om focus te blijven leggen op de kwaliteit van de zorg, waar het uiteindelijk om gaat. Dan een Heintje Davids-moment. In dit huis heeft L3B al een aantal keer gevraagd wat de rol is van de kring van gemeentesecretarissen om een besluit te nemen over de kostenindicatie. Een indexering van 2,6% is nogal hoog. De raad heeft het budgetrecht, dus de raad bepaalt de verhoging. Dit wil hij aan de nieuwe wethouder mee geven, om dit bespreekbaar te maken. Hij hoopt een toezegging van het college te krijgen. Als het volgend jaar weer terug komt op de agenda, dan zal L3B een amendement indienen. Maar hij gaat ervanuit, dat de wethouder het gaat oppakken.

De heer Markus kan instemmen met de zienswijze. Vier jaar geleden heeft de GGD hier een presentatie gegeven om nader te duiden aan nieuwe raadsleden wat de GGD allemaal doet en wat ze kan betekenen voor de gemeente. Een vraag aan de wethouder om dat voor de komende periode weer te laten doen, zeker in relatie met de nieuwe omgevingswet.

Wethouder Van Tatenhove moet het antwoord schuldig blijven m.b.t. de indexering. Wethouder Abee kan hierop reageren. De wethouder neemt de zorg van L3B mee. Het is goed om heel scherp te blijven over wat er gebeurt bij de GGD. De suggestie van de heer Markus neemt ze over. Afgelopen week heeft zij het hier al over gehad. Het is goed bevallen en het gebeurt in meer gemeenten. Ze is zeker van plan om dit te doen.

Wethouder Abee zegt dat de tarieven en de mogelijkheden van indexatie complex in elkaar zitten. De vorige gemeentesecretaris is daar altijd zeer consciëntieus mee omgegaan. Hij besteedde er zeer veel tijd aan. Het is niet alleen het inflatiecijfer van een bepaald jaar, maar er zitten ook allerlei aannames en afspraken in verwerkt m.b.t. andere kostenstijgingen, zoals personeel. Het gaat om 3 tot 5 elementen, die samen tot een indexatie komen. Laat onverlet, dat het altijd goed is om kritisch te

kijken naar de toekomst van dit soort dingen, of er niet te gemakkelijk mee omgegaan wordt. Het is dus niet alleen maar de inflatie van een jaar, maar ook looncomponenten en andere afspraken. De heer Meester zou het waarderen als duidelijk gemaakt wordt, dat men een andere prijsindex hanteert. Het zou prettig zijn als het op een CBS prijsindex geënt is. Wethouder Abee denkt dat hier wat voor te zeggen is. Hij neemt de suggestie mee en zal het aankaarten om te kijken of het mogelijk is. Hij kan de reikwijdte niet overzien, maar hij zal het bespreken en later op terugkomen.

Tweede termijn

De heer Hoppenbrouwer dankt zijn collega. Hij neemt aan, dat het om een toezegging gaat. De voorzitter verwijst naar de brief, waar de indexaties in staan, die voor alle gemeenschappelijke regelingen gelden. Daar staan de componenten ook in. Hij stelt voor om die brief naar de raad te sturen, zodat de raad kennis kan nemen van de samenstelling. De toezegging van de wethouder blijft staan. Hier kan dan een apart debat gevoerd worden. Het zijn zaken, die in de regio zijn afgestemd, dus het is niet eenvoudig eenzijdig te veranderen. De heer Hoppenbrouwer heeft de toezegging. Als antwoord krijgt hij de brief. Dan zal bekeken worden of hij het wil bespreken.

De voorzitter brengt het voorstel in stemming d.m.v. handopsteking. Hij constateert, dat de raad met algemene stemmen akkoord gaat met het voorstel.

11. Zienswijze Begroting GR Jeugdhulp Rijnmond 2019

De heer Markus heeft de stukken en de zienswijze gelezen. De zienswijze is vrij vriendelijk van aard. Dat is sjiek richting de gemeenschappelijke regeling, maar hij mist de scherpte m.b.t. het forse nadelige resultaat van vorig jaar. De GR heeft hier maatregelen op genomen. Begin februari zijn de risico's nog besproken, inclusief de weerstand. Het lijkt de CU goed, dat de gemeente aangeeft in de zienswijze dat het nadelige resultaat zeer serieus genomen wordt. Nog serieuzer moet genomen worden, dat er een goede beheersmaatregel opgenomen wordt en dat hier actief op gestuurd wordt in de GR. Samen met CDA, PvdA en GL wil de CU het volgende amendement indienen:

De zin in de zienswijze 'gezien het belang van' tot en met 'toepassing hiervan' te vervangen door: Het afgelopen jaar is GRJR geconfronteerd met een fors nadelig resultaat, veroorzaakt door verschillende oorzaken. De ingezette resultaatgerichte inkoop heeft mede als doel om risico's ten aanzien van de stijgende kosten van de jeugdhulp te beperken. Daarnaast moet deze wijze van financiering leiden tot een betere zorg. We gaan ervan uit, dat u de eerdere opgestelde beheersmaatregelen uitvoert om de kosten in de jeugdhulp te beheersen, zonder te kort te doen aan de kwaliteit. Mochten deze maatregelen niet voldoende zijn, dan verwachten wij van u dan u aanvullende beheersmaatregelen treft. Wij verzoeken u ons op de hoogte te houden van de effecten van de beheersmaatregelen.

Mede ingediend door CDA, PvdA en GL.

Mevrouw Verhoef merkt op, dat sinds 2012 Jeugdhulp Rijnmond al bezig is om in samenwerking de decentralisatie van de jeugdzorg naar de gemeenten tot stand te brengen. De gemeenschappelijke regeling bestaat al 4 jaar, namelijk sinds 2014. Dit heeft een duidelijke meerwaarde, daar is iedereen het over eens. De heer Markus heeft duidelijk uitgelegd, dat het belangrijk is om de financiën inzichtelijk te maken en uiteindelijk de zaken financieel op orde te krijgen. De PvdA steunt het amendement, maar eigenlijk wil zij een stap verder gaan. Het financiële tekort speelt al jaren. Dit speelt ook in andere regio's, dus het zou kunnen zijn dat het financiële tekort een indicatie is, dat de gemeenschappelijke regeling in de jeugdzorg niet werkt als het gaat om het behalen van de beleidsdoelstellingen. De decentralisatie en transformatie hadden tot doel om de zorg en ondersteuning voor de jeugd dichterbij te brengen, in de veronderstelling dat de gemeente dat beter kan doen, omdat ze dicht bij de burgers staat. Preventie zou meer in beeld komen door die transformatie. Maar men blijft over de budgetten heen gaan en dat is toch een signaal dat het beleid faalt. Men kan blijven hameren op het waarom van de tekorten, maar men moet verder kijken. Wat is er aan de hand? Misschien moet het landelijk worden opgepakt. Hoe reflecteert de wethouder hierop?

Mevrouw Gabin steunt het amendement van de CU, omdat ze een kritische noot heeft jegens de beheersmaatregelen. De resultaatgerichte financiering van de jeugdhulp brengt namelijk risico's met zich mee op het gebied van prijzen en tarieven in de jeugdhulp, inrichting van een goed functionerend systeem en de werking van de nieuwe systematiek in de praktijk. Er zijn onvoldoende beheersmaatregelen genomen om verdere stijgingen van de kosten voor jeugdzorg en jeugdhulp te beperken. Hieraan moet meer aandacht worden besteed, naar de mening van GL.

De heer Hoppenbrouwer zegt het maar even op z'n Hopsiaans: de GR Jeugdhulp Rijnmond is een risicovolle financiële tijdbom. Toch is hij iets positiever dan de indieners van het amendement. Tijdens de presentatieavond is o.a. gesproken over de verantwoording van het sociaal domein 2017 en is een

aantal onderzoeken aangekondigd om een beter beeld te krijgen van de vraag naar zorg. Dat komt deels terug in de zienswijze. Verder is er een brief geschreven, waarin duidelijk wordt aangegeven dat men weet wat de achtergronden en oorzaken zijn. Er zijn beheersmaatregelen genomen. Geef het vertrouwen, geef het een kans. Dat is ook de start van dit nieuwe collegejaar, dat er vertrouwen gegeven wordt. De heer Markus zegt nergens in het amendement, dat er geen vertrouwen is in de beheersmaatregelen. Hij wil alleen in de zienswijze benadrukken, dat de focus gehouden moet worden op de beheersmaatregelen die men gaat nemen. Mocht dat onvoldoende zijn, moeten er aanvullende maatregelen genomen worden. De brieven, die gestuurd zijn, onderschrijft hij van harte. Dit is een extra steuntje in de rug, een extra aanscherping richting de GR. De heer Hoppenbrouwer voelde dit al aankomen. Als het een steuntje in de rug is, gaat hij daar niet voor liggen. Maar zijn eerste gedachte was, dat het spijkers op laag water zoeken is, omdat door het ambtelijk apparaat en de wethouder is aangegeven wat eraan gedaan wordt. Van die beheersmaatregelen moet niet teveel verwacht worden. In het raadsvoorstel staat, dat er 4 oorzaken zijn en veruit het grootste deel wordt veroorzaakt door het verhoogd zorggebruik. Daar moet meer de nadruk op gelegd worden dan een paar beheersmaatregelen. Hij wacht het advies van de wethouder af. Als hij het als steuntje ervaart, gaat hij er niet voor liggen. De heer Markus denkt, dat hij een eigen afweging moet kunnen maken, gelet op het dualisme. De heer Hoppenbrouwer doet dat dus. Het overall beeld is: spijkers op laag water zoeken. De lijn is al uitgezet. Het is bestaand beleid, de ambtenaren werken eraan om er achter te komen. Hij waardeert dat en vertrouwt dat.

Mevrouw Arends hoort de heer Hoppenbrouwer het woord Hopsiaans gebruiken. Wat is Hopsiaans? Hij lacht, dus blijkbaar is het iets leuks. Ze wordt graag deelgenoot. Ze wordt er helemaal niet blij van, dat jaar op jaar geld bijgelegd moet worden. Daar wordt zij niet vrolijk van. Uiteraard liggen hier argumenten onder, maar de decentralisatie was er nou net voor bedoeld om het terug te brengen. Met zorg dicht bij huis, met een preventief karakter, moet voorkomen, dat er veel specialistische zorg nodig is. Voor een deel blijft er specialistische zorg nodig; dat is in heel Nederland zo. Maar ze is het met de CU en de PvdA eens, dat het iets scherper mag. Wat adviseert de wethouder de nieuwe wethouder, die dit dossier gaat overnemen? Hoe kan het tij gekeerd worden? Het klinkt alsof de gemeente moeilijk kan sturen, maar daar gelooft zij niet zo in. Volgens de heer Hoppenbrouwer zit het probleem in het feit, dat er nu een constatering is gedaan, dat het niet meer een eenmalig probleem is, maar dat de problemen complexer worden. Het gaat om een ontzettende toename. In het sociaal verslag 2017 is te zien, dat er een mega groei is. Daar zit de pijn. Dit wordt niet opgelost door preventieve maatregelen. Hij zou het graag willen, maar dit is de kern van het probleem. Mevrouw Arends heeft daar een ander beeld over. Ze heeft een andere kijk op de zorgvraag. Uiteraard zijn er zorgvragen, opvoedvragen en opgroevragen. Maar Nederland is eigenlijk een heel welarend land met heel veel gezonde kinderen, die het super goed doen. Het is opvallend, dat in één van de beste landen zoveel kinderen uit huis geplaatst zijn. Haar kritiek is om terug te gaan naar het normale, dat elk kind wel wat heeft, maar dat moet niet geproblematiseerd en gemedicaliseerd worden. Hier moet echt een kentering gemaakt worden. Misschien kan wethouder Heuvelink hier nog wat over zeggen richting de nieuwe portefeuillehouder. Zij denkt echt dat dat mogelijk is. Tot slot gaat zij in op het overzicht van de vlaktax. Ze vindt het opvallend, dat Lansingerland er uit springt, hoeveel Lansingerland procentueel omhoog gaat ten opzichte van andere gemeenten in de regio. Heeft dat te maken met de groei van het aantal jonge inwoners? Of kan dat met andere redenen te maken hebben? Er zijn 4 argumenten, maar die zijn er ook in andere gebieden.

Mevrouw Bouman doet ook nog even een duit in het zakje. Bij het lezen van de stukken en de factsheets nam haar zorg over de jeugdzorg alleen maar toe. Voor 2018 moet er al € 3ton bij. Voor 2019 moet er een bijraming bij van € 7ton. Het is niet ondenkbaar, dat voor de komende jaren er nog 30% bij kan komen. Dat is wel een zorgpunt. Aangegeven wordt, waar deze stijging uit voort komt. Stijging van het aantal jeugdigen in de gemeente; hoe zit dat bij andere gemeenten? Zijn daar meer jeugdigen? Een toenemende zorgdruk. In de stukken van de GR staat omschreven dat er beheersmaatregelen genomen gaan worden: besturen op inkoop, ondersteuning, wachtlijsten. Daar gaat men zich op focussen. Voor 2018 is een aantal maatregelen genomen o.a. samenwerken met de medische sector, de huisartsen. Dat zou geïntensiveerd moeten worden, m.n. met de specialistische hulp, want daar zit een gigantische bottleneck. Onderzoek zou gedaan worden naar de toename van de jeugdhulpverlening. Er is hier iets aan de hand, want Lansingerland zit op 1:11, terwijl het landelijk 1:9 is. Wat is er aan de hand? Zou de wethouder een tipje van de sluier op kunnen lichten; is er al samenwerking met huisartsen? Is er al iets bekend over het onderzoek? Dan het amendement, wat het CDA mede wil ondertekenen. Het CDA mist de scherpste in de zienswijze en ziet dit graag nodig aangevuld t.a.v. de inkoop ondersteuning, de wachtlijsten enz. iets scherper sturen; de reden voor het CDA om het amendement te steunen.

De heer Hoek denkt niet dat de financiën de tijdbom zijn, maar de jongeren. Daar gaat men aan voorbij. De hele transformatie is in het leven geroepen om met preventieve maatregelen zware indicaties te voorkomen. Met andere woorden: gelukkige jongeren te creëren. In feite is er iets aan de hand, wat ervoor zorgt dat dat niet van de grond komt. Dat zou eerste prioriteit moeten hebben, om dat te onderzoeken. Dan kan mevrouw Arends zeggen, dat er niet gehospitaliseerd moet worden. Het is niet

waar. Tegelijkertijd behoren de jongeren hier ook tot de gelukkigste jongeren van de wereld, met grote afstand tot de buurlanden. Kennelijk wordt er ook iets goed gedaan. Maar het is wel de moeite waard om in een veel groter verband, misschien wel landelijk, te onderzoeken waar het fout gaat in het kader van de transformatie. De doelstellingen waren prima, maar bij de uitvoering loopt men tegen andere cijfers aan. Dat is de tijdbom. Men moet achter de jongeren gaan staan en ervoor zorgen, dat ze in een goede, gelukkige atmosfeer op kunnen groeien. In zijn optiek kan dit met preventie, maar kennelijk gaat er gaandeweg het traject iets fout. Daar krijgt men de vinger niet achter, maar is wel noodzakelijk. Dat is de tijdbom.

De heer Jonker begint met te zeggen, dat D66 jongeren niet echt als een tijdbom ziet. Maar dat bedoelde de heer Hoek wellicht ook niet. Hij zal niet alle behartigenswaardige woorden van zijn collega's gaan herhalen, want dan wordt het een lang verhaal. Voor D66 gaat het om 2 dingen. Allereerst om de inhoud, zorgen dat de jeugdzorg beter wordt, dat de kwaliteit stijgt, ook in de beleving van de inwoners. Maar dat is nu niet aan de orde. Wat wel aan de orde is, is de onzekerheid m.b.t. waar men terecht komt en hoe het zich gaat ontwikkelen. De komende maanden en jaren moet er blijvende aandacht zijn voor ramingen en daar moet op geanticipeerd worden. Een paar jaar geleden zat men nog aan het begin van een ontwikkeling, toen waren de cijfers nog niet duidelijk. Er zijn steeds meer data en ervaringscijfers, de populatie is goed bekend, bekend is wat wel of niet werkt. Wat D66 betreft, moet het mogelijk zijn om de ramingen betrouwbaar te maken. Bij de tabel met het financiële overzicht zijn de begrotingen 2018 en 2019 te zien, maar vanaf 2020 gaat het om vlakke bedragen. Iedereen die de CBS cijfers kent, weet dat jeugd goed te voorspellen is. Zo zijn er meer dingen te voorspellen. Informeer de raden beter over financiële ontwikkelingen. Hier is nog een goede slag te maken. Dit wil D66 mee geven aan de volgende wethouder. M.b.t. het amendement: ook D66 vindt het zorgelijk, de overschrijding, en zal daarom het amendement steunen.

Wethouder Heuvelink heeft het amendement gelezen. Hij heeft geen problemen met het amendement, hij zou het kunnen ondersteunen, aanraden of overnemen, maar hij wil er wel wat bij zeggen om de raad bewust te maken van waar het over gaat. Als de raad de indruk heeft, dat met financiële beheersmaatregelen voor de GR de situatie beheerst kan worden, dan heeft de raad het verkeerd. Het is goed om dit met elkaar te delen. Het vermeende tekort uit het verleden komt telkens terug. 2017 is het eerste jaar wat met een tekort is afgesloten bij de GR Jeugd. Op een begroting van € 207mln valt € 4mln tekort wel mee. Dit neemt niet weg, dat het een tekort is. Ook voor de toekomst worden tekorten geprognoseerd. Dat probleem is reëel. Lansingerland heeft in het verleden op jeugd geen tekorten gekend. Hoe kunnen de uitgaven van de GR Jeugd beheerst worden? Dat kan onderverdeeld worden in: waar de gemeente over gaat en wat de GR gaat doen. De GR is alleen maar een inkooporganisatie. Het mandje van instrumenten, die met inkoop te maken hebben, kan de GR inzetten. Dat gebeurt ook. Het gaat dan over productieplafonds. De wethouder heeft er hard voor gevochten, dat de productieplafonds er blijven. Hij had er geen vertrouwen in, dat het wel goed zou komen zonder productieplafonds. Verder wordt er kostprijsonderzoek gedaan. In alle sectoren, waar jeugdhulp ingekocht wordt, wordt kostprijs onderzoek gedaan. Ook is in de contracten opgenomen dat als blijkt dat de kostprijs niet goed is, er halverwege de rit heronderhandeld kan worden. Dit gebeurt ook. Zeker bij de GGZ valt er nog veel te onderhandelen. Kwaliteit is ook een vraagstuk. De discussie over wachtlijsten wordt altijd op een ander moment gevoerd dan de discussie over financiën, maar die 2 hebben wel wat met elkaar te maken. Het gaat goed met de wachtlijsten, maar dat heeft wel een prijs. En die prijs is terug te zien. Als er gesproken wordt over beheersen van kosten, moet er ook over kwaliteit gesproken worden. Hetzelfde over Veilig Thuis. Die organisatie heeft het moeilijk. Er wordt hard gewerkt en er hangen rekeningen in de lucht. Dat zijn reële vragen, die politiek beantwoord moeten worden. In het DB is men tot de conclusie gekomen, dat de grootste slagen te maken zijn in de toegang. De gemeente gaat over de toegang, niet de GR. De gemeente krijgt mensen aan de balie en bepaalt welke jeugdhulp gegeven gaat worden. Daar zijn slagen te maken. Dat is een gevoelig punt van de GR richting gemeenten, want gemeenten willen niet dat de GR en Rotterdam zich bemoeien met de gemeenten. Dat betekent, dat er iets geüniformeerd moet worden in de regio. Dat zijn allemaal lastige discussies; deze krijgt de gemeente op haar bordje de komende periode. Er worden grote woorden gebruikt door GL en PvdA. Daar herkent de wethouder zich niet in: de GR werkt niet voor het behalen van de doelen, het beleid faalt, het tekort is een indicatie dat het beleid faalt en hoe de wethouder hier op reflecteert. De wethouder denkt niet, dat op basis van één indicator, namelijk het budget, überhaupt dit soort statements gemaakt kunnen worden. Het zou zelfs een indicatie kunnen zijn, dat het beleid het fantastisch doet, namelijk dat er veel meer kinderen bereikt worden. Daar ging inderdaad de vraag van mevrouw Verhoef over. Als er een overschrijding van het budget is, is dat omdat er meer indicaties worden afgegeven. Werkt de transformatie, die iedereen voor ogen had? Is het beleid aan het slagen? Dit was een vraag, geen statement. Wethouder Heuvelink vond het overkomen als een statement. De indicaties verzwaren. Dat is geen signaal dat men aan het afschalen is naar meer preventief bezig zijn. Hier zit dus weldegelijk een grote vraag. Mevrouw Arends vroeg om een advies voor zijn opvolger. Dat heeft hij en dat is tegelijk een advies aan de gehele raad. Ga niet snijden op preventie. Ga niet weghalen wat net in gang is gezet onder financiële druk, want dat zal een averechts effect hebben. Op langere termijn zal het dan toch weer om

stijgende kosten gaan. Ook worden kinderen geen recht gedaan. Dat is de oproep van de wethouder. De wethouder heeft geen problemen met het amendement. Iedereen die de GR bestuurt is zich enorm bewust van de vraagstukken. Het geeft dus ook geen steun in de rug, want men is er al mee bezig. M.b.t. de vlaktax: opvallend dat Lansingerland eruit springt, komt dat door de groei van het aantal inwoners. Nee, dat komt niet door de groei van het aantal inwoners, want de bijdrage is niet gebaseerd op het aantal inwoners. De bijdrage is gebaseerd op het zorggebruik van de afgelopen 3 jaar gemiddeld. Het reflecteert een verhoging van de consumptie. Als er minder is ingelegd dan men had moeten inleggen, dan wordt dat over 3 jaar betaald. Dat is het vervelende effect, want daarmee schiet het omhoog. In het verleden was er sprake van onderproductie; dus een voordeel. Nu is er het nadeel. De wethouder heeft aangegeven, dat hij dit anders wil doen, bijvoorbeeld in één keer aftikken. De nieuwe wethouder zal dit moeten bespreken. Het CDA vroeg naar andere gemeenten. Bij de rapportage sociaal domein zit een redelijk uitgebreide bijlage, waarin onderzocht is hoe het precies zit. Waar de wethouder nog op zat te puzzelen is de vergelijking tussen gemeenten. Het is niet een eenduidige trend. De wethouder heeft er geen verklaring voor. Over het onderzoek is de wethouder nog niet ingelicht; er zijn nog geen uitkomsten. Met de huisartsen zijn in het verleden al veel pogingen gedaan om de samenwerking te verbeteren. Sommige huisartsen zijn hier redelijk resistent tegen geworden. Het CJG heeft een jeugdarts in dienst genomen en die heeft goed werk gedaan in het leggen van een relatie met huisartsen. Huisartsen verwijzen in toenemende mate door naar de jeugdarts en dat is goed. Voorheen werd naar GGZ doorverwezen en het is de vraag of dat de juiste doorverwijzing is. Het is ook duurder, dus hier is een kostenreductie. D66 wil dat er beter geraamd wordt. Daar is de wethouder het mee eens. Er zijn gegevens bekend over 2015, 2016 en 2017; dit is een basis om voorspellingen of ramingen te doen. Niet alleen de beheersbaarheid moest vergroot worden, maar ook de voorspelbaarheid. Dit is als actiepunten opgenomen n.a.v. de evaluatie van de GR.

Tweede termijn

De heer Hoppenbrouwer heeft het verhaal van de wethouder gehoord en hij wil vragen aan de heer Markus om zijn amendement in te trekken. De wethouder heeft aangegeven, dat wat beoogd wordt niet haalbaar is. De uitgavebeheersing zit in andere zaken. Is het zinvol om op dit issue een amendement in te dienen?

De heer Markus houdt het amendement aan. In februari is een stuk besproken, waarbij allerlei risico's benoemd werden m.b.t. beheersmaatregelen. De wethouder heeft ook allerlei maatregelen genoemd in zijn beantwoording. Het is goed om als raad te onderstrepen, dat de GR scherp aan de wind moet zeilen. De raad houdt dit goed in de gaten en verwacht een terugkoppeling vanuit de GR. Het is een belangrijke gemeenschappelijke regeling, er gaat veel geld in om. En nog belangrijker: de jeugdigen hebben er ook mee te maken. Voor de CU is het van belang om er scherp in te zijn. Het amendement wordt aangehouden.

Mevrouw Verhoef wil de heer Markus hierin steunen. De wethouder zei, dat als het via de financiën beheerst wordt, dat men dan mis zit. Verder had hij het over inkooporganisatie, percelen, productieplafonds, kostprijzenonderzoek. Volgens haar is het in ieder geval belangrijk om de kosten en uitgaven duidelijker te krijgen. Daar gaat het amendement over. Het moet duidelijker zijn, waar de kosten liggen en hoe ze beter beheerst kunnen worden. De heer Hoppenbrouwer vindt het nu exclusief worden, met al die tijdbommen. Hij wil een schorsing om met zijn fractie te overleggen. Het is wel een bijzonder moment, want hij had een speech voorbereid voor wethouder Heuvelink, maar die mag hij niet houden. Daarom voegt hij dit nu even in, want er was toch een soort haat/liefde verhouding, maar nu bij deze laatste vergadering zijn ze het helemaal met elkaar eens. Dat is zo geweldig. Wethouder Heuvelink zegt: meneer Hoppenbrouwer, u heeft gelijk, want het zit niet in de beheerskosten. Het zit in de kwaliteit, in de toegang en de inkooporganisatie. Hij werd daar heel gelukkig van. Het zwitserlevengevoel. Dat maakt meteen het bruggetje naar mevrouw Arends. Soms heeft hij de gewoonte om uitspraken te doen, die vaak maar uit één mond komen, namelijk uit zijn mond. Die heeft hij verbasterd, afgeleid van Keynes, de Keynesiaanse benadering, is er de Hopsiaanse benadering. Het is boeiend als men dat nu pas merkt, maar dat geeft niet. Woorden als zwitserlevengevoel en knexen zijn Hopsiaanse uitspraken. De heer Markus stelt een bingo voor, zodat het bijgehouden kan worden. De heer Hoppenbrouwer vindt dat een goed idee. Hij zal een amendement indienen of een motie vreemd aan de orde. Hij is in ieder geval heel happy. Wethouder Heuvelink heeft het over de toegang, het zou goed zijn als hier een onderzoek naar komt. Bij de presentatie is gezegd, dat door het CJG er minder doorverwijzing is. Hier kan dus energie in gestopt worden. Hij wil even schorsen.

De heer Hoek vindt het prima als er scherp aan de wind gezeild wordt, maar niet nadat er een goede analyse heeft plaats gevonden m.b.t. de kostenoverschrijding. Is het omdat de transformatie een andere kant op dreigt te gaan of omdat er meer jongeren bereikt worden? Daar zal eerst een analyse op losgelaten moeten worden, voordat gesteld kan worden dat er sprake van een overschrijding is. Deze stelling maakt het amendement overbodig. WIJ zal het amendement derhalve niet steunen.

Mevrouw Bouman bedankt de wethouder voor de beantwoording. Zij zal zeker het amendement ondersteunen. Twee dingen moeten onderscheiden worden: de beheersmaatregelen, die door de GR worden of zijn genomen, en de beheersmaatregelen, die de gemeente zelf neemt of in onderzoek zijn. Dit laat onverlet, dat men gewoon de vinger aan de pols moet houden hoe e.e.a. zich binnen de GR en binnen de gemeente zich ontwikkelt. Het onderzoek is gaande; dat wacht ze rustig af. De vinger aan de pols houden, scherp aan de wind zeilen en zeker horen wat de reden is van toename van zorg, die de jeugd behoeft. Dat geeft toch wel zorg.

Er is niet echt een vraag gesteld aan wethouder Heuvelink. Hij zal reflecteren op wat mevrouw Verhoef zegt, omdat hij dat een risico vindt. Hij meent te bespeuren, dat zij graag alle informatie wil hebben die gaan over productieplafonds en over kostprijzen. Mevrouw Verhoef wil dat niet hebben. De wethouder deed alleen voorkomen, dat de kosten niet beheerst zouden kunnen worden, terwijl dat volgens haar wel kan. Het pleidooi van wethouder Heuvelink is het volgende. De raad kan ervan uitgaan, dat de bestuurders en de ambtenaren, die met de GR bezig zijn, alle mogelijkheden bekijken als het gaat over de technische kant van de kostenbeheersing, zoals kostprijzen, productieplafonds, contracten. De toegevoegde waarde van de bespreking hier is niet zozeer om dat allemaal over te doen. Ga niet dat pad op. De toegevoegde waarde is dat de raad het aandurft om de echte keuzes, die hier achter liggen, met elkaar te bespreken. Die keuzes gaan over de vraag: hoeveel kinderen willen wij eigenlijk helpen? Of wordt met een productieplafond de kraan halverwege het jaar dicht gedraaid? De keuzes zijn: gaan we voor een top Veilig Thuis, waar aanmeldformulieren binnen 2 dagen worden afgehandeld? Of gaat de gemeente op het budget zitten? Dan kan het weleens 3 weken duren, met alle risico's van dien. Dat zijn de echte vragen, die bij de raad op tafel komen te liggen. De meerwaarde van de raad is om dat soort besluiten te nemen. De wethouder wil de raad waarschuwen om niet weg te zakken in discussies over beheersmaatregelen en kostprijzen. Mevrouw Verhoef is het eens met de wethouder. Haar betoog eindigde met de oproep om verder te kijken. Landelijk is er de trend, dat er meer gebruik gemaakt wordt van jeugdzorg. Wat zit hier achter? Zou het landelijk opgelost moeten worden en niet het ei van Columbus uitvinden in de eigen GR? De heer Hoek hoort nu iets wat indruist tegen de strekking van het amendement. Mevrouw Verhoef heeft uitgelegd, waarom zij het amendement steunt. Het is belangrijk om beheersmaatregelen te nemen waar het kan. In haar vervolg is zij ingegaan op het tijdbomverhaal. Het gaat om kinderen. Wat is de reden voor de meervraag? De heer Hoppenbrouwer vraagt zich af of mevrouw Verhoef niet vindt dat ze te snel haar logo op het amendement heeft geplaatst. De heer Hoek had dit gevoel ook. Opmerkelijk om te zeggen, dat ze eerst onderzoek wil laten doen, maar ondertussen steunt ze het amendement. Dat bijt elkaar. Wat gaat de PvdA nu doen? Steunt ze het amendement of voelt ze meer voor wat WIJ zegt. Mevrouw Verhoef heeft het in haar eerste termijn uit elkaar getrokken. Aan de ene kant zegt zij, dat als de beheersmaatregelen uitgebreid kunnen worden, dit gedaan moet worden. Dit wordt aangekaart via het amendement. Vervolgens heeft zij gezegd, dat het probleem zit in de vraag waarom er meer vraag is naar jeugdzorg. Het is een landelijk probleem. Ze wil dat de wethouder hierover nadenkt. Kan hij dit bij collega's of in de Tweede Kamer verder aankaarten. De heer Hoek merkt toch, dat er een hoog dicht draaien van de kraan gehalte in zit. Dit was absoluut niet de strekking van mevrouw Verhoef. Een kraan die op de verkeerde wasbak loopt, zou wellicht dicht gedraaid moeten kunnen worden. Een andere zou dan open kunnen. Als de zorg maar terecht komt, waar het moet komen. De voorzitter constateert, dat de heer Heuvelink hier niets meer aan toe te voegen heeft.

De voorzitter schorst de vergadering voor een minuut.

Na de schorsing brengt de voorzitter het amendement in stemming. De heer Jonker geeft een stemverklaring. D66 heeft goed geluisterd naar de inbreng van WIJ en de reactie van de wethouder. Na overweging is besloten om het amendement niet te steunen, omdat D66 denkt dat het overbodig is, mede gezien de omvang op de totale begroting en genoemde opmerkingen van collega's. De voorzitter constateert dat bij handopsteking vóór het amendement zijn de fracties van CDA, VVD, CU, PvdA en GL. Daarmee is het amendement aangenomen.

De voorzitter brengt het geamendeerde voorstel in stemming. Hij constateert dat bij handopsteking het voorstel met algemene stemmen wordt aangenomen.

12. Jaarstukken 2017, 1e begrotingswijziging 2018 en programmabegroting 2019 GR Bleizo

De heer Phillippens zegt dat L3B het eens is met de zienswijze van de gemeente. Mooi om te zien, dat de bouw van het vervoersknooppunt volgens schema en binnen de financiële kaders verloopt. Met betrekking tot het omliggende gebied is te zien, dat er naar verwachting na 2018 geen bouwrijpe kavels worden uitgegeven. Dit komt, omdat niet voorzien kon worden in de planologische conditionering. Met de vaststelling van bestemmingsplan Hoefweg zuid, het oostelijk gedeelte, is deze planologische conditionering er wel. Door de raad van Lansingerland is de weg vrij gemaakt voor de GR Bleizo. De GR Bleizo is nu aan zet. L3B kijkt uit naar de resultaten. Interessanter is om de positieve opbrengst van € 9mln als gevolg van het vervallen van de verkoop van gronden t.b.v. transportium te benoemen.

Opbrengst door het niet verkopen van gronden, dat is interessant. De verwachting is, dat de vrijgevallen gronden in de toekomst voor meer verkocht gaan worden, waarmee het klopt. De raad moet ervoor waken, dat men niet achterblijft met een volle begroting, maar met een leeg bedrijventerrein. De verkoop van een grote kavel aan Adventure World is nog steeds hoogst onzeker. Als voorzitter van de rekeningcommissie Bleizo wil hij een lans breken voor deze commissie. Door de politieke omstandigheden zijn vier van de vier commissieleden nieuw. Het kost tijd om deze materie in te lezen en deze tijd was er nu niet. Vandaar dat vanuit de rekeningcommissie slechts een advies op hoofdlijnen gegeven is. In de toekomst kan meer verwacht worden. Dit durft hij te zeggen, omdat hij de commissieleden, waaronder raadslid Ammerlaan, als zeer kundig heeft leren kennen. Door deze kundigheid, aangevuld met tijd, verwacht hij in het volgende jaar een omvattend en positief kritisch advies te kunnen overhandigen.

De heer Ammerlaan kan het ook eens zijn met de zienswijze. Twintig jaar geleden is de grond al aangekocht. Inwoners weten nog precies hoe het gegaan is en soms komt er weer het e.e.a. boven water. Ook in Zoetermeer zit er links en rechts nog wat gevoel. Het doel van de GR Bleizo is het ontwikkelen van een gebied rondom OV knooppunt Bleizo, gericht op het realiseren van een nieuw economisch knooppunt met een eigen identiteit. Het moet een knooppunt zijn van Greenport, vanuit Westland via Lansingerland naar Boskoop. Ontspanning vanuit het Rottemeregebied, richting Zoetermeer en Bentwoud. En een vervoersknooppunt. Het is een mooi knooppunt. Het doel van de gemeente Lansingerland is om de agrarische cluster te laten ontwikkelen, versterken en het landelijk en internationaal op de kaart te zetten. In 2010 werd er al gesproken van World Greenport Centre. Een aantal weken geleden is ingestemd met een bestemmingsplanwijziging. Dit biedt een verruiming van de mogelijkheden van het oostelijk gedeelte. Als dit onherroepelijk is, is het de verwachting dat er best wel wat gaat gebeuren, na 20 jaar. Van groot belang is, dat er ook snel duidelijkheid komt m.b.t. de railterminal. Snelheid, duurzaamheid en omvangrijk vervoer is van groot belang van het agrarische cluster en daaraan gelieerde bedrijven. De railterminal vormt met de reeds gevestigde en nog te vestigen logistiekbedrijven een uitstekende logistieke hotspot aan de A12 corridor. Na oost komt west. Over het westelijk gedeelte wordt binnenkort ook gesproken. Er wordt gestudeerd op een alternatief programma. Uitgangspunt daarbij is dat het moet bijdragen aan de vervoerswaarde. De uitkomst kan leiden tot aanpassing van het plan. Het CDA wil de raad erop wijzen, dat Lansingerland bij een onderzoek naar een alternatief programma de uitgangspunten van Lansingerland goed in gedachten moet houden: een gunstig economisch klimaat en interessant werk- en woongebied creëren voor inwoners, gericht op een zeer sterk agrarisch cluster. In het coalitieakkoord staat, dat het cluster tuinbouwgebied van onderscheidend belang is voor Lansingerland. Een aantrekkelijke vestigingsplaats voor (inter)nationale en regionale ondernemingen, waarbij inwoners van Lansingerland werk kunnen vinden. Dat moet in ogenschouw gehouden worden.

Wethouder Abee zou zich kunnen voorstellen, dat er enige verwarring is rondom het feit, dat gronden niet verkocht worden en dat de opbrengst dan omhoog gaat. Dat heeft te maken met de aannames m.b.t. opbrengsten van Adventure World. Als dit los gelaten wordt, gaat men terug naar een normale verwachting van de opbrengst. Dit blijkt gelukkig hoger te liggen. Dat is geen doel op zich en de gemeente zal zeker moeten doorzetten waar het verkopen van grond betreft. De wethouder is het eens met de statement van de heer Ammerlaan m.b.t. zijn toekomstverwachting als het station gerealiseerd is en de aantrekkende markt. De afgelopen jaren is er fors verkocht tegen goede prijzen. Ook de railterminal en de ontwikkelingen rond de A12 zullen daar aan bij dragen.

De voorzitter brengt de zienswijze in stemming. Hij constateert, dat de raad unaniem akkoord gaat met het voorstel.

13. Jaarstukken 2017, 1e begrotingswijziging 2018 en programmabegroting 2019 Bedrijvenschap Hoefweg

De heer Meester vindt de zienswijze tamelijk summier. Hij kan zich erin vinden. Toch twee opmerkingen m.b.t. het raadsvoorstel. De begrotingswijziging is nogal fors. Dat gebeurt bij Hoefweg en Bleizo wel vaker en hij begrijpt ook hoe dat komt. Maar deze keer is het wat merkwaardig dat de lasten nogal fors worden gecorrigeerd, en deze zijn juist het best te voorspellen, terwijl de opbrengsten hetzelfde blijven. Kan de wethouder hier iets over vertellen? Verder staat in het raadsvoorstel, dat 24 hectaren aangekocht is. Hiervan wordt gezegd, dat het voordeliger is en geldelijk voordeel geeft. Als de juiste economische bedragen zijn genoemd, zoals aankoopkosten, rente, dan is het voordeel precies gelijk aan de waarde van het risico, dat het bedrijvenschap Hoefweg extra loopt. Het risico is gelijk aan de waarde van het voordeel. Dat betekent, dat het bestuur goed moet letten op het beheersbaar blijven van het risico. De vertegenwoordigers in het AB en DB moeten op het hart gebonden worden, dat zij hier goed op letten, want het gaat om een vrij fors bedrag.

Wethouder Abee gaat in op de opmerking m.b.t. de aankoop van 24 hectaren. Het gaat niet zozeer om een extra risico van de gemeente. De gemeente is in 2021 verplicht om de gronden uit te nemen, linksom of rechtsom, verkocht of niet verkocht. De verplichting om uit te nemen is er sowieso. Doordat het

eerder uitgenomen is met een nieuwe financiering is er een lagere rente. Dit heeft een aantal tonnen voordeel opgeleverd. Het is niet zozeer het risico, maar echt een hard gegeven, omdat de verplichting van uitname er aan vast zat. De lasten zijn fors gecorrigeerd, terwijl de opbrengst hetzelfde is gebleven. Dit heeft te maken met het feit, dat er kosten naar voren gehaald zijn m.b.t. de structuur die moet worden aangelegd. De heer Meester geeft dat daarmee in feite gezegd wordt, dat de plannen nogal fors veranderd zijn. De verwachting zou zijn, dat als plannen bijgesteld worden, dit geleidelijk gebeurt. Als het fors moet gebeuren, heeft men een tijd lang niet zitten opletten. Wethouder Abee zegt dat er inderdaad besloten is om kosten naar voren te halen. Dit heeft te maken met de zogenaamde kerstboom rondom Prisma, die zo snel mogelijk afgebouwd wordt. Met het bouwrijp maken probeert men verkoopbare kavels te krijgen, zodat er snel gehandeld kan worden bij verkoop. De geweldig ingewikkelde constellatie bij Prisma met marktpartijen en overheden kan afgebouwd worden als dat nodig is.

Tweede termijn

De heer Meester denkt, dat de verplichting om het uit te nemen een zekerheid is, waarmee rekening gehouden moet worden bij calculatie. In de tussentijd neemt het bedrijfenschap eerder het risico dan gepland was. De wethouder zegt dat het een overzienbaar risico is en dat hoopt hij dan ook, maar het is niet zo dat het risicoloo is.

De voorzitter brengt het voorstel in stemming. Hij constateert, dat de raad unaniem akkoord gaat met het voorstel.

14. Jaarstukken 2017 en programmabegroting 2019 Recreatieschap Rottemeren

De heer Blonk heeft geen opmerkingen m.b.t. de jaarrekening 2017. Bij de zienswijze begroting 2019 zou hij graag wat willen toevoegen. Hij zou graag de ontwikkeling van recreatieve vaarmogelijkheden op de Rotte van Rotterdam tot aan de A12, naar het groene hart van Zuid Holland, op de agenda van het AB en DB van het recreatieschap willen hebben. Hij wil dat graag met de nu voorliggende zienswijze willen doen. De voorgestelde tekst in de zienswijze stelt L3B als volgt voor: In de begroting 2019 zouden wij graag zien, dat de Pekhuisbrug weer in de oorspronkelijke staat wordt teruggebracht en daarvoor budget wordt opgenomen. Van de raad van Lansingerland is al eerder actie ondernomen om de Pekhuisbrug weer in de oorspronkelijke staat terug te brengen. Het is een investering van € 180.000. Een goede recreatieve vaarverbinding op de Rotte vanaf de A12 tot in Rotterdam wordt van steeds groter belang. Het zijn in ieder geval de ondernemers langs de Rotte en de stichting Plezierrivier de Rotte, die de aantrekkelijkheid en de grote recreatieve waarden van het gebied graag willen vergroten. Het weer in oorspronkelijke staat terug brengen van die brug past daar in. Het zou mooi zijn als ook de andere bruggen worden aangepast. Mogelijk moet er een derde fase vaarweg worden opgenomen in de programmabegroting. In dit verband is het ook van belang te weten, dat vanuit de gemeente Zoetermeer onderzoek wordt gedaan naar een recreatieve vaarverbinding van de Rotte met de Oude Rijn en de Vliet. De mogelijkheid is dan aanwezig om vanuit Rotterdam via de Rotte recreatief naar het groene hart van Zuid Holland te varen. Deze tekst is opgenomen in een amendement met als doel het in de zienswijze op te nemen. Het amendement is dinsdag al naar raads- en collegeleden gestuurd. Hij wil de fracties verzoeken in de eerste termijn hierop te reageren. De PvdA heeft aangegeven het amendement mede te willen ondertekenen.

De heer Dieleman heeft geen opmerkingen m.b.t. de zienswijze. Rest hem iets te zeggen over het amendement van L3B en PvdA. Dank voor het rondsturen. Hij heeft er nog telefonisch contact over gehad met de heer Blonk. De afgelopen raadsperiode is vaker gesproken over deze brug. Sinds een aantal jaar kan hij niet meer open. In de commissie Ruimte is gesproken over de vraag of de brug weer open moet kunnen, ja of nee. Het standpunt van de CU is eigenlijk nog hetzelfde. Op dit moment ziet CU niet de toegevoegde waarde van het open gaan van de Pekhuisbrug. Het gaat om best wel wat geld, die € 180.000. Met het openen van deze brug wordt het vaargebied van schepen met een bepaalde hoogte zeer minimaal vergroot. Iets verderop ligt de Rottebanbrug, dan komt er nog een brug en dan de Irenebrug. Al die bruggen zijn betrekkelijk laag. Op dit moment gaat het weinig oplossen. Wel interessant is de doortrekking naar de Oude Rijn en de Vliet, een project wat ook in het investeringsprogramma van de metropoolregio is opgenomen. Gekeken wordt of dit wel of niet mogelijk is. Er zijn nog wat hick-ups, maar onderzoeken moeten aanwijzen of het wel of niet mogelijk is. Hij ziet de wethouder fronsen en bedenkelijk kijken. Als de Rotte wordt doorgetrokken in die richting, moet er naar nog meer bruggen gekeken worden, zoals bij de A12 en het spoor. Het bedrag van € 180.000 wordt dan peanuts. Op dit moment lijkt het hem niet opportuun om het op te nemen in de zienswijze. De CU zal het amendement niet steunen.

De heer Machielse geeft aan, dat het inderdaad eerder gespeeld heeft. Hij heeft wat extra informatie van mevrouw Arends, die in het AB heeft gezeten. In opdracht van het AB is een onderzoek uitgevoerd naar het al dan niet in ere herstellen van de Pekhuisbrug. Los van de financiële situatie, is toen

gebleken, dat er onvoldoende draagvlak is; te weinig plezierjachten zullen er gebruik van maken. Dat zal anders zijn als de route wordt doorgetrokken naar Zoetermeer. Hij wil dus eigenlijk de deur open houden richting de indieners van het amendement, om het amendement wordt aan te passen met die voorwaarde. De VVD ziet de belangen van ondernemers daar; er is een meerwaarde voor die vaarroute als deze wordt doorgetrokken. De VVD is er terughoudend mee om nu al een brug aan te passen, waar misschien nooit voldoende schepen gebruik van gaan maken. Dan besteedt de VVD het geld liever elders. Mochten er geen mogelijkheden zijn, is het altijd goed voor de ondernemers en stichting Plezierrivier Rotte om in contact te treden met het bestuur van het recreatieschap en het daar aan te kaarten. Wellicht kan het dan heroverwogen worden. Voor nu graag een aangepaste versie van het amendement.

De heer Van der Stelt kan grotendeels aansluiten bij vorige spreker. Het is een sympathiek amendement. Hij kan zich voorstellen, dat het in die richting gaat. Maar het gaat om één brug en dat biedt geen oplossing. € 180.000 zal niet genoeg zijn, omdat het hele traject bekeken moet worden om een mooie doortocht te kunnen bieden. Hij nodigt uit om het zo te formuleren, zodat het in het totale perspectief van herziening van de Rotte en doortrekken geplaatst kan worden.

Mevrouw Den Heijer kan akkoord gaan met de zienswijze. Bij het amendement heeft zij het idee, dat L3B een eigen bonfuutje (van Bon Fut, MJ) te pakken heeft. Zij zal dit toelichten voor de mensen die nieuw zijn. De heer Hoppenbrouwer zal dit soort dingen wel leuk vinden. Een bonfuutje is een onderwerp, dat door een partij eerder is ingebracht, maar waar toen geen draagvlak voor was. De partij grijpt vervolgens steeds de gelegenheid aan om het onderwerp opnieuw naar voren te brengen. Mevrouw Verhoef vindt het fijn, dat mevrouw Den Heijer al een keer of drie de Bon Fut heeft genoemd. De reden waarom de PvdA iedere keer toch weer terug komt op de noodzaak van de halte Bon Fut is dat er mensen zijn, die daar graag willen opstappen. Ze fietst al 5 maanden lang over de Landscheiding en iedere ochtend en iedere middag lopen daar mensen, die ongeveer anderhalve kilometer moeten lopen om naar huis te komen, vanaf station Rodenrijs. Mevrouw Den Heijer bedoelde het als moment tussen L3B en haar; eigenlijk had Bon Fut er niets mee te maken. Maar ze is het er mee eens, dat ze dit uitlokte. Het amendement is charmant, maar D66 zal het niet steunen. Ze heeft het samen met mevrouw Arends een keer naar voren gebracht in het recreatieschap op verzoek van L3B, zij waren toen AB leden. In die vergadering is nut en noodzaak besproken. Er is bewust voor gekozen, dat herstel op dit moment nog niet aan de orde is. De wethouder kan vast een aantal argumenten boven tafel halen en toelichten. Wat D66 wordt het niet via de zijdeur opnieuw ingebracht. Bovendien is het een schap, waar meerdere partijen in zitten. Een tweede argument is, dat er een heel gebiedsproces gaande is. Allerlei partijen hebben wensen en belangen. De raad heeft niet de rol om op deze manier interventie te plegen. Het is een bonfuutje, dus het komt vast weer op een andere manier terug.

De heer Jumelet leest in het amendement, dat het om een steeds groter belang gaat. Welk groter belang? Wie bepaalt dat? Hij weet het niet. Misschien van die 2 schippers met een grotere boot. De heer Blonk vindt dat er laagdunkend gedaan wordt over een paar schippers. Het zijn ondernemers langs de Rotte en Plezierrivier die L3B benaderd hebben. Dat zijn niet een paar schippers. De heer Jumelet komt hier op terug. Hij wil zelf de natuurwaarde noemen en duurzaamheid. Hij vraagt zich af welke balans gezocht wordt als het daar om gaat voor het gebruik van dat gedeelte van de Rotte. Wellicht wil men niet, dat daar grotere schepen komen. Ze moeten draaien, want ze kunnen niet onder de A12 door. Voegt het wat toe aan het gebied of niet, als het gaat om het behoud van het gebied en de natuurwaarde? WIJ denkt van niet. Het gaat om een best fors bedrag en wellicht komen er nog andere kosten bij. In de zienswijze wordt geschreven dat de gemeente blij is met de sluitende begroting. Het is gelukt. En vervolgens moet er € 180.000 vrij gemaakt worden. Mevrouw Den Heijer gaf een aantal argumenten. Ook WIJ ziet nut en noodzaak niet. En daarbij de vraag of het in balans is met natuurwaarden en het nut van een aantal schippers, die er gebruik van willen maken. WIJ zal het amendement niet steunen.

Wethouder Heuvelink valt gelijk maar met de brug in huis. Hij raadt het amendement af. De Pekhuisbrug was oorspronkelijk een beweegbare brug. Ooit is er iemand tegen aan gevaren, waardoor het mechaniek kapot is gegaan. De brug is zo kwetsbaar, als iemand anders er tegen aan vaart, is er hetzelfde probleem. De kosten van € 170.000 is exclusief BTW. Dit kan beter in iets anders geïnvesteerd kunnen worden. Als het beweegbaar gemaakt wordt, is er nog geen route, want verderop liggen weer twee bruggen, even hoog als de Pekhuisbrug. Richting de A12 zijn er de spoorbrug en de A12-brug; deze zijn ook laag en niet beweegbaar. Het levert nauwelijks wat op in kwaliteitsverbetering. In de tijd dat de brug niet meer kon bewegen, bleken er 13 personen te zijn, die de brug konden bedienen. Dat geeft aan hoe groot het gebruik ervan was. Wel is even gezocht naar het belang achter de brug. Hij kwam een zeilschool tegen, maar die wilde er zelfs niet over praten. Toen vroeg hij zich af hoe urgent het is. Dan de toekomstdroom Rotte - Oude Rijn - Vliet. Dat is een mooi verhaal, het doortrekken van de Rotte naar de Rijn en de Vliet, maar het is en enorm project wat financieel en maatschappelijk niet uit kan. Dat gaat niet gebeuren. Er is een soort no-regret maatregel, wat te maken heeft met het stukje boven de A12, maar dat levert geen grote vaarroute op. De wethouder heeft altijd de stelling aangehangen, dat het vooral economisch iets

op moet leveren voor het Rottegebied. Het moet de kans voor ondernemers vergroten. Mocht het ooit zo zijn, dat de Rotte - Rijn - Vliet ooit weer op de agenda komt, dan moet gekeken worden naar het soort investering om de economische kansen van de vaarroute uit te nutten. Dat dat de Pekhuisbrug zal zijn, ligt niet voor de hand. Het zouden ook andere dingen kunnen zijn. Het nu al koppelen van de Pekhuisbrug aan de Rotte - Rijn - Vliet route is af te raden. Dat geld kan beter ingezet worden.

Tweede termijn

De heer Blonk vraagt om een schorsing. De voorzitter schorst de vergadering voor een paar minuten.

Na de schorsing zegt de heer Blonk dat hij verheugd is met het bonfuitje. Het is een hele sterke. Dat vindt hij wel leuk. Of het een echt bonfuitje wordt, zal de toekomst leren. Hij garandeert niet, dat het het niet wordt. De woorden charmant, vriendelijk en sympathiek vond hij ook wel leuk. Dit streelt hem, maar niet heus. Waarom kan die brug niet open? Een aantal jaar geleden heeft een baggerschuit, die in opdracht van het recreatieschap aan het baggeren was, de brug kapot gevaren. Het vervelende is, dat het recreatieschap verzuimd heeft die baggeraar aansprakelijk te stellen. Dan had de brug gerepareerd kunnen worden. Dat was een kwalijke zaak van het recreatieschap. In het verleden heeft hij dit ook al aangegeven. De verbinding van de Rotte met het groene hart van Zuid Holland komt ook niet uit de lucht. Een D66-wethouder heeft daar behoorlijk veel tijd in gestoken. Hij is er nog steeds mee bezig. L3B heeft het niet allemaal zelf verzonnen. Hij kan knopen tellen en hij ziet dat het amendement het bij lange na niet haalt. Dat is duidelijk. Hij heeft samen met mevrouw Verhoef van de PvdA besloten om het amendement terug te nemen, af te voeren van de agenda. Daarvoor wil hij wel een motie inbrengen. Deze luidt als volgt:

Overwegende, dat vanuit de gemeente Zoetermeer onderzoek wordt gedaan naar een recreatieve vaarverbinding van de Rotte met de Oude Rijn en de Vliet; dat de ondernemers langs de Rotte en de stichting Plezierrivier de Rotte de aantrekkelijkheid en de grote recreatieve waarde van het gebied graag willen vergroten; dat het weer in oorspronkelijke staat brengen van de Pekhuisbrug daar volgens hen in past en mogelijk ook aanpassingen aan andere bruggen aan de Rotte; Verzoekt de vertegenwoordigers van het college in het AB en DB van recreatieschap Rottemeren: de recreatieve vaarroute van Rotterdam naar het groene hart van Zuid Holland te agenderen in het DB en AB; daarbij de rol van de Pekhuisbrug te betrekken en in overleg te gaan met het college van Zoetermeer om de haalbaarheid van de nieuwe recreatieve vaarroute van de Rotte naar de Oude Rijn en de Vliet te onderzoeken, en gaat over tot de orde van de dag. Ondertekend door de heer Blonk, de heer Erwich en mevrouw Verhoef.

De heer Dieleman vindt het een prachtig exposé van de heer Blonk. Bijna poëtisch aan het beging, over dat baggerschip wat er tegen aan voer. Hij ziet het helemaal voor zich. Het zou een brug te ver zijn om het een baggermotie te noemen. De heer Blonk houdt wel van dit soort grapjes. De ernst van de zaak is, dat het recreatieschap € 180.000 door de vingers heeft laten glippen. Dat is een baggerargument. De heer Dieleman heeft ook een inhoudelijke onderbouwing. De motie is sympathiek. De wethouder zou echt wel op pad gaan met deze boodschap. Het doortrekken van de Rotte is echter al lang besproken in het AB en DB. Dat er dan iets met de Pekhuisbrug gedaan moet worden, is ook allang besproken. Er staat hier niets nieuws in. Het is een zinloze motie. Mevrouw Verhoef zegt, dat er 2 havens zijn in het Rottemeren gebied. Zij derven inkomsten, omdat bepaalde grote zeilschepen iedere keer de mast moeten laten zakken als ze in of uit de havens gaan. Er is wel degelijk ook vanuit de ondernemers daar, die zeer gewaardeerd worden, een behoefte. De heer Dieleman ziet geen relatie met zijn betoog. Het is al vele malen besproken, zowel in de raad als in het recreatieschap. De CU zal tegen de motie stemmen.

De heer Machielse verzoekt om een schorsing. De voorzitter wil eerst de termijn afmaken. De heer Machielse kan zijn inbreng niet doen zonder schorsing. De voorzitter schorst de vergadering voor enkele minuten.

De heer Machielse bedankt de raad voor het geduld. Hij is blij dat initiatiefnemers van het amendement hebben ingetrokken om het te verplaatsen naar een motie. Zoals hij al aangaf, dient deze discussie niet hier in de raad plaats te vinden, maar in het recreatieschap, waar zij zelf de afweging moeten maken. De heer Jumelet herinnert zich, dat de heer Machielse zei dat hij de geschiedenis goed opgenomen had. Heeft hij dan gemist, dat er in 2016 al over gesproken is? In de Heraut stond dat het recreatieschap heeft gezegd, dat die € 180.000 teveel geld is voor de Pekhuisbrug. Hoe plaatst de VVD dit stukje geschiedenis? De heer Machielse heeft juist deze geschiedenis voor ogen. De situatie is wellicht veranderd. De raad moet deze discussie niet voeren, maar het recreatieschap zelf. De VVD kan de motie steunen, omdat die nieuwe vaarroute besproken moet worden, van de Rotte naar Zoetermeer en de aansluiting met o.a. de Vliet. De heer Dieleman merkt op, dat die vaarroute uiteraard besproken gaat worden. Het is het grootste gedeelte van wat er doorgetrokken moet worden. Natuurlijk staat dat op de agenda van het recreatieschap. Er is uitgebreid gezegd, hoe het in de historie gegaan is. De heer Kampinga zit op de

achtergrond instemmend te knikken. De heer Kampinga trok zijn schouders op. De heer Jumelet wil de woorden van de wethouder in herinnering roepen bij de heer Machielse, over de kansrijkheid van het doortrekken van de vaarroute. De wethouder was hier vrij duidelijk over. De heer Machielse beaamt, dat de wethouder vrij duidelijk was. De kans is klein, maar niet uitgesloten. Er is een kans. Het gaat om een wens van ondernemers, van de stichting Plezierrivier. Daar moet de raad aan tegemoet komen, als vertegenwoordigers van inwoners en ondernemers. De heer Jonker vraagt om hoeveel ondernemers het gaat. De gemeenplaatsen springen in het rond. De heer Machielse merkt op, dat ondernemers iets van de gemeente maken, ook al hebben ze niet altijd stemrecht. Hij wil terug naar de kern. Waarom kan de VVD deze motie wel steunen? Omdat er de voorwaarde in zit van het realiseren van de vaarroute en omdat de rol van bruggen, waaronder die van de Pekhuisbrug, heroverwogen moet worden. De wethouder gaf al aan, dat er meer bruggen zijn. De heer Jumelet vindt het op salami-tactiek lijken. Eerst deze brug en dan volgen er meer bruggen. Dan gaat het niet over € 180.000, maar over heel veel geld. De VVD geeft nu juist een argument om niet voor de motie te stemmen. Feitelijk wordt een vinger gegeven en straks is men de hele arm kwijt. De heer Machielse zegt, dat hij zijn arm mag houden. De motie draagt ertoe op om het te bespreken in het recreatieschap. Het recreatieschap heeft eigen financiële middelen en het bestuur mag zelf beslissen hoe ze dat besteden. De discussie wordt op de verkeerde plaats gevoerd. Juist het recreatieschap zelf moet de beslissing nemen. Dat het al linksom of rechtsom al op de agenda staat, is prima. De raad kan er wel extra aandacht op vestigen. Dat Lansingerland dit belangrijk vindt. Mevrouw Den Heijer maakt hieruit op, dat hij vindt dat mevrouw Arends deze discussie niet goed gevoerd heeft in het recreatieschap. Hij wil dat het opnieuw gebeurt. De heer Machielse denkt dat zij hem verkeerd begrijpt. De VVD stond indertijd achter de bespreking in het bestuur. Hem was toen niet bekend, dat de vaarroute doorgetrokken zou kunnen worden. Daarom wil hij het opnieuw op de agenda van het recreatieschap hebben. De aandacht van VVD heeft het, juist vanwege de wens van ondernemers en stichting Plezierrivier de Rotte. De VVD zou graag zien, dat het opnieuw besproken wordt in het recreatieschap.

De heer Van der Stelt kan goed aansluiten bij de uitstekende woorden van de heer Machielse. Het is volstrekt legitiem, dat de nieuwe raad met nieuwe ambities, met nieuwe dromen komt, en dat dit wordt besproken in het AB, ook al is dat in het verleden al vele keren gedaan. Nieuwe wensen verdienen het om door te klinken in het AB. Hij complimenteert de indieners van deze motie met de hoeveelheid aandacht, die dit onderwerp heeft gekregen. Het ging allemaal om die Pekhuisbrug. Als deze wordt open gesteld en als het bijdraagt aan de doorstroming van deze vergadering wordt het alleen maar mooier.

De heer Jumelet heeft nog steeds geen antwoord op zijn vraag. Wat is het steeds groter wordende belang? Het wordt in algemeenheden verwoord. Een sleutel van de Pekhuisbrug kost bijna € 16.000. Dus dat zijn dure sleutels. Als men realistisch is: waar gaat het eigenlijk over? Vanavond is een goede start gemaakt m.b.t. besturen op hoofdlijnen. Richting de coalitie: ga zo door. Schors vaak, want dan wordt het lekker laat. Het bestuur van het recreatieschap is in 2016 en vaker heel helder geweest. Er zijn geen nieuwe feiten die aanleiding geven om de vertegenwoordiger of wethouder met een mission impossible op pad te sturen. De heer Blonk denkt, dat de heer Jumelet onderschat wat in de MRDH het belang is van groen, water en recreatie. Het is één van de hoofdpunten om een goed werk- en woonklimaat te hebben, om dit dicht bij elkaar te hebben. Plezierrivier de Rotte is daar met name mee bezig. Daar is hij op ingesprongen. Dat kan geridiculiseerd worden, maar hij gaat door om er een goed, prachtig recreatieve situatie te krijgen rondom de grote steden. De heer Jumelet heeft de woorden duurzaamheid en natuurwaarde gebruikt. Hier wordt totaal niet over gesproken. Wat is de belasting op het gebied? Fijn, dat L3B de groenwaarde ondersteunt. De motie gaat verder dan het amendement. WIJ zal het niet steunen.

Mevrouw Den Heijer zegt, dat ook D66 de motie niet zal steunen vanwege zowel inhoudelijke gronden als de manier waarop. Zo wordt geen positie bepaald in een GR. Zij krijgt steeds meer het idee, dat het een bonfuutje is, want een ander kenmerk van een bonfuutje is, dat het wars is van feitelijke onderbouwing en onderzoek. Daarmee is het beeld compleet. Mevrouw Verhoef geeft aan, dat er dagelijks 50 mensen opstapte. De heer Blonk hoort weer over een bonfuutje. Het maakt hem belachelijk. Het onderkennen en wegzetten van een groep ondernemers vindt hij niet kunnen. Hij zou dat niet voor zijn rekening willen nemen.

Wethouder Heuvelink wilde zeggen, dat zijn allerlaatste termijn hier over de Pekhuisbrug gaat. Dat is een bonfuutje, die hem 4 jaar lang achtervolgd heeft. Hij is oprecht blij met een deel van de teneur van het debat. Iedereen onderkent dat voor het Rottemeren gebied de ondernemers belangrijk zijn. Daar is de wethouder het van harte mee eens. Hij heeft 4 jaar deze portefeuille gehad en hij heeft gemerkt, dat de ondernemers meer steun verdienen dan ze tot nu toe krijgen. De nieuwe portefeuillehouder heeft iets moois te doen. De wethouder wil dan wel een mythe in het debat weg halen, namelijk dat de ondernemers in hun geheel of de stichting Plezierrivier voorstander zouden zijn van het repareren van de Pekhuisbrug. Dat heeft de wethouder in die vier jaar nog nooit gemerkt. Dat is niet tegen hem gezegd, het staat niet in de stukken. Ze zijn voorstander van het ontwikkelen van het gebied, economisch beter

uitnutten, vaarroutes verbeteren, maar er is nooit gezegd, dat de Pekhuisbrug opgeknapt moet worden. Tot nu toe gaat het om een zeilschool in de buurt; daar gaat het over. Dan de motie. De wethouder kan niet anders dan het ontraden van de motie. Het gaat over de vraag of er geld gestoken gaat worden in de Pekhuisbrug en alle andere argumenten worden erbij gezocht. De heer Blonk vindt het gek, dat de wethouder opmerkt, dat het alleen om de Pekhuisbrug gaat en dat alle andere dingen er met de haren bij gesleept zijn. Dat is niet zo. Hij heeft contact gehad met de ondernemers. Wat de wethouder zegt, is pertinent onjuist. Wethouder Heuvelink legt uit, dat het haalbaarheidsonderzoek, waartoe wordt opgeroepen in de motie, is uitgevoerd. Daaruit blijkt, dat het onhaalbaar is. Het lijkt hem niet verstandig om de wethouder op pad te sturen met de opdracht bij het college van Zoetermeer om een haalbaarheidsonderzoek te doen. Daarmee zet hij zichzelf voor gek. Het was niet het college van Zoetermeer, die opdrachtgever was, maar de wethouder zag het als een mooi idee en zag een coalitie om zich heen, die het wilde onderzoeken om het verder te brengen als het wat zou kunnen worden. Ten tweede loopt men een risico. Uit de studie is een no-regret maatregel gekomen; het verbreden van de Rotte boven de A12. Dat kost een hoop geld. De wethouder is niet tegen die verbreding, maar hij ziet er geen enkel nut voor Lansingerland in. Het heeft ook geen economische meerwaarde voor de bedrijven in het Rottemeren gebied, maar het kost wel enorm veel geld. De wethouder doet niet mee. Als de wethouder met deze boodschap die kant op wordt gestuurd, wordt er voorgesorteerd op de rekening die komt. Dat wil de wethouder echt niet aanraden. M.b.t. het bespreken in het AB en DB van het recreatieschap: of het nu gaat over de Pekhuisbrug of de verbinding richting Rijn en Vliet, ze zijn allebei besproken in het recreatieschap. Er liggen geen nieuwe argumenten op tafel, die besluitvorming anders zouden kunnen laten verlopen. De wethouder raadt de motie af.

De voorzitter brengt het voorstel in stemming en constateert, dat de raad unaniem akkoord gaat met de zienswijze.

De voorzitter brengt de motie in stemming door handopsteking. Hij constateert, dat de fracties van PvdA, L3B, VVD en CDA vóór de motie stemmen. Daarmee is de motie aangenomen.

15. Hamerstukken:

15.a Bekrachtiging vertrouwelijkheid

De voorzitter constateert, dat hier geen voorstel ligt.

16. Afscheid wethouder Jeroen Heuvelink

De voorzitter geeft aan, dat niet alleen afscheid wordt genomen van wethouder Heuvelink, maar ook van raadslid Heuvelink. Leden van de raad, leden van het college en andere aanwezigen, beste Jeroen. Het democratisch bestel, waar men soms lovend over is, is soms ook meedogenloos. Het noopt ons om afscheid te nemen van mensen, die vaak met hart en ziel de publieke zaak vol overtuiging hebben gediend en daarmee, naar hun gevoel, nog niet klaar waren. Als democraat in hart en nieren, Jeroen, ken jij die harde wetten maar al te goed. Na de verkiezingsuitslag van 21 maart en het daaropvolgende formatieproces maak je dat mee. Dit was je laatste raadsvergadering. Wij nemen afscheid van de wethouder Heuvelink. It's not easy, being green. Dat waren ooit, in 2010, bijna je eerste woorden als fractievoorzitter van een kersverse D66 fractie. Het zal de actieve volgers van je twitter account niet verbazen, dat je Engelse woorden gebruikte, intensief volger van internationale politiek. Je twittert daar met regelmaat over, een citaat van een groot staatsman mag dan niet ontbreken. Zo ook dit citaat, waarmee jij je debuut maakte in onze raad, namelijk van groot staatsman Kermit de Kikker. Jeroen, je begon je politieke loopbaan in deze gemeente als raadslid. In 2010 was je de lijsttrekker van D66, de partij waar jij mee bent gestart. En meteen in de raad gekomen met 2 zetels. Bij de installatie op 11 maart 2010 was je nog enigszins verrast, dat je het woord moest voeren. Die verrassing was eenmalig, want zelden heb je daarna om woorden verlegen gezeten, dan wel kansen gemist om jezelf te profileren. Vooral op de onderwerpen waar jij je hard voor maakte: duurzaamheid, natuur- en recreatieontwikkeling, verbetering van leefomgeving. Onderwerpen, die jij 4 jaar later, toen je na de verkiezingen van 2014 wethouder werd, in je portefeuille kreeg. En ik mocht een groot deel van die 4 jaar daarvan getuige zijn. Ik maakte een wethouder mee, die staat voor zijn gemeente. In het college was je nooit te beroerd om mee te denken over oplossingen voor de uitdagingen waar wij voor stonden, ook als het niet jouw eigen portefeuille betrof. Niet in de laatste plaats wist je altijd wel raad met het overblijvende broodje kroket. Niet dat dat vaak gebeurde. Jeroen, een politiek bestuurder laat iets na. In jouw geval is dat niet gering. Je hebt 4 nieuwe scholen geopend en die hebben we de komende jaren nog hard nodig om alle kinderen in de gemeente klaar te stomen voor de toekomst. De laatste jaren is Lansingerland de gemeente met de meeste kinderen. Welke rol heeft de wethouder jeugd hierbij gespeeld? In jouw geval weten we dat voor 2 van die kinderen, waar je altijd voor klaar staat. Je neemt je rol als vader minstens even serieus als je rol als wethouder. Je hebt ook stappen gemaakt in de gemeente op het gebied van duurzaamheid en de kwaliteit van de leefomgeving. Als wethouder heb je ook bange momenten mee gemaakt. Dat zegt veel over jouw functioneren als wethouder, want die bange momenten waren niet hier in de raadszaal. Wel toen je boven op de uitkijktoren in het recreatiegebied

stond. Dat leverde mooie plaatjes op van een enigszins angstig kijkende wethouder, die zich moedig en heldhaftig naar beneden stortte. Als wethouder duurzaamheid stimuleerde jij de laadpalen voor elektrische auto's en de zonnepanelen. En soms week dat duurzaamheidsprofiel ook even voor het pragmatisme, wat bij een D66-er past. Dat was vooral als je eigen auto onder handen werd genomen door Bolle John en jij met een iets minder verantwoorde vierwieler de dag door moest. Jeroen, er komt nog een gelegenheid voor alle mensen met wie je hebt gewerkt om op gepaste wijze afscheid te nemen hier in huis, op donderdag 28 juni. Voor nu wil ik jou namens ons allen, namens deze raad, namens het college zeer, zeer bedanken voor alles wat jij als politicus voor ons en onze gemeente hebt betekend. Ik dank je daar zeer, zeer hartelijk voor. Ik wens jou veel succes in je nieuwe functie bij het ministerie. Jeroen, het ga je goed. (applaus)

De heer Muis richt zich tot wethouder Heuvelink en spreekt: Wij kennen elkaar al lang, sinds een jaar of 10, de fase waarin D66 weer nieuw leven werd ingeblazen in Lansingerland en Pijnacker Nootdorp. Er is een gezamenlijk bestuur en jij was lid van het eerste uur. We zullen niet de hele geschiedenis vertellen, omdat jij geen lang verhaal wil en het gaat nu om je afscheid als wethouder en als raadslid. Samen met andere actieve leden hebben we de afdeling opgebouwd en voorbereidingen getroffen voor de verkiezingen in 2010. Toen had je al grote ambities. Je werd lijsttrekker en we kwamen samen met 2 zetels nieuw in de raad. Nog niet direct in het college, want we hadden eerst nog wat te leren. Ook vanuit de oppositie hebben we samen en als fractie veel bereikt. Bijvoorbeeld, de zondagsopenstelling van de winkels was een groot succes. Gelukkig is dat toen gelukt, want met het nieuwe college in aantocht zie ik een verdere verruiming van de openingstijden niet zo snel gebeuren. Bij de verkiezingen in 2014 verdubbelde D66 en kwamen we met 4 zetels terug in de raad. Jij startte als wethouder met een behoorlijk grote portefeuille. Perfect passend bij de speerpunten van D66. De portefeuille bleek achteraf ietsje te groot, je kunt dus ook te goed onderhandelen. Je gaf sport daarom terug aan Ankie. In die tijd deed je zelf ook wat minder met sport, dus dat kwam goed uit. Ook dat is veranderd. Ik weet niets van de broodjes kroket, maar je bent zelf sportiever geworden. Iets met trimhockey. Als wethouder was je altijd zeer inhoudelijk gedreven. Een soort super ambtenaar. Niet alle informatie was altijd nodig voor een debat of discussie, maar je vond het fijn zaken goed en precies uit te leggen. Ook als er geen vragen waren gesteld. Zeker als het over bestemmingsplannen ging en de heer Neeleman zijn eigen theorie erop los liet, kon je het niet weerstaan. Voor de gemeente heb je door je deelname aan het college veel bereikt. Recent is een mooie film gemaakt door mensen uit de fractie over je 4 jaar als wethouder. Wie hem nog niet heeft gezien: kijk op de facebookpagina van D66 Lansingerland. De speerpunten goed onderwijs, meer groen, betrouwbaar bestuur werden in 2014 omgezet in je portefeuilles onderwijs en jeugdzorg, duurzaamheid, groen en ruimtelijke ordening. Naast de bijdrage aan het op orde brengen van de financiën en de bestuurlijke stabiliteit even kort wat highlights uit je portefeuille. Nieuwe scholen geopend voor basis en voortgezet onderwijs, er komt een Wolvert Lansing aan, er is een onderwijsvisie gemaakt met ouders, besturen en leerlingen, decentralisatie van de jeugdzorg is goed geland, er is extra geïnvesteerd in preventie en jeugdbescherming, onderwijs en jeugdzorg zijn meer met elkaar verbonden, waardoor pubers ook een volwaardige plek hebben gekregen. Op het gebied van duurzaamheid en groen heb je ook veel gerealiseerd. Duurzaamheid werd een speerpunt van het gehele college, waar er voorheen geen geld, geen ambtelijke capaciteit voor was en geen enkel beleid. Nu zullen mensen denken: dat kan toch niet waar zijn? Maar het was echt zo. Er is een concreet project gestart om de glastuinbouw binnen 7 jaar van het gas af te halen. Er wordt voortgebouwd op gasloos. Het aantal laadpalen is flink uitgebreid, sportvelden krijgen LED verlichting, de Groenzoom is geopend, het Hoekse Park gerealiseerd etc. Kijk op facebook, dan krijg je een completer beeld. Ter afsluiting: als fractie hebben we een symbolisch cadeau voor je. Het is niet alleen symbolisch, het is ook echt handig en praktisch. Zeker als je op kampeervakanties gaat. (En dan komt nu mijn liefvallige assistente.) Het ziet er klein uit, maar je moet het in elkaar zetten. Ik zal zeggen wat het is. Het is een waka waka lamp. Dat is een lamp, een powerbank en zonnepaneel in één. Voor elke lamp die wordt verkocht, wordt eenzelfde product weg gegeven in een ontwikkelingsland, want er zijn nog steeds 1,2 miljard mensen, die geen elektriciteit hebben. Het vervelende is wel, dat gisteren in de krant stond, dat Waka Waka failliet is, maar er vindt een doorstart plaats. Ook een les voor de nieuwe coalitie: het is ingewikkeld om en sociaal en duurzaam te zijn. De symboliek van de lamp spreekt voor zich. Het is een lichtje, wat begon te schijnen in de oppositie en wat de weg wees naar een meer duurzame gemeente Lansingerland. En jij hebt vanuit het college gezorgd voor die verandering. Dan kom ik terug op mijn begin. En nu? Je keert niet terug in de raad, maar na raadslid, fractievoorzitter, lijsttrekker, wethouder is de volgende stap misschien wel de provincie of statenlid. Hoewel, jou kennende, zal minstens jouw ambitie zijn om gedeputeerde te worden. We volgen het met interesse. Voor nu veel succes bij de rijksoverheid, waar je aan de slag gaat. Jeroen, bedankt, het ga je goed. (applaus)

Wethouder Heuvelink zal niet op elk detail ingaan. Dat is zijn slechte kant. Bij elk functioneringsgesprek kreeg hij te horen, dat hij te langdradig was. Gelukkig heeft de raad dat 4 jaar lang kunnen zien voordat hij wethouder werd. Dank voor alle speeches. Hij krijgt nog een afscheid en gaat nog uit eten. Zijn woorden nu heeft hij toegespitst op het afscheid van het college en de raad: Ik neem afscheid van de raad, van het wethouderschap, ik neem afscheid van het college, maar ik neem geen afscheid van de

politiek. Het is waar, in 2010 kwam D66 nieuw in de raad. Dat was overigens de enige raad ooit in de geschiedenis van Bergschenhoek en Lansingerland, waar de heer Hoek niet in zat. Ik leefde in de blijde veronderstelling, in 2014, dat de heer Hoek een nieuw raadslid was. Maar dat was helemaal niet het geval. Ik moest nog bijleren op dat punt. De mensen, die die raadsperiode hebben meegemaakt, van 2010 tot 2014, weten dat dat een bewogen periode was. We hadden grote financiële problemen, er waren integriteitsdiscussies en we hadden veel bestuurlijke perikelen. De debatten waren daar dan ook naar. Ik moet zeggen, één van de moeilijkste debatten of één van de meest impactvolle debatten, die wij met elkaar hebben moeten voeren in die tijd, waren over het integriteitsrapport van wethouder Jan den Uil. Ik vond dat een erg ingewikkeld debat, omdat ik in het rapport vond, dat de heer Den Uil eigenlijk niets te verwijten was. Maar tegelijkertijd was hij al zo door het slijk gehaald, dat het de vraag was of hij nog wel serieus genomen kon worden door de buitenwereld. Ik vond dat echt heel erg ingewikkeld. Jan den Uil heeft mij door zijn aftreden uit dat dilemma verlost. Dat tekent de moeilijkheid, die wij het z'n allen hadden. Nu jaren later, denk ik bij mezelf: waarom hebben we dat op die manier gedaan? Dat hadden we echt niet moeten doen. We hebben ook moeilijke debatten gehad over de financiën. 2013 was het jaar, dat er flink bezuinigd moest worden. Er is hard afgeschreven op de grondexploitaties. Vanaf deze plek wil ik Werner ten Kate een ontzettend compliment geven. Hij is degene geweest, die een start heeft gemaakt met het saneren van de financiën. Ik denk, dat hij daar onvoldoende complimenten voor gehad heeft. Voor zijn hele werk overigens. Dat was ook een zware last, die wij met elkaar droegen. Een vrolijk debat vond ik zelf, was over de komst van Factory Outlet Centre. Daar waren de meningen flink over verdeeld in de raad. Daar konden we lekker over debatteren. Ik zie Matthijs alweer smilen. Ik heb achter de schermen nog hard gelobbyd om mijn eigen Statenfractie mee te krijgen, want die was nog niet overtuigd, maar dat is uiteindelijk gelukt. Maar goed, de provincie zette een streep door de rekening. En natuurlijk in die periode mijn pièce de résistance: de zondagsopenstelling met een mooie volksraadpleging. Mensen konden zeggen of ze voor of tegen waren. Tot mijn afschuw waren er meer mensen tegen dan voor, maar voor jullie was dat natuurlijk fantastisch. Ook als wethouder heb ik hier debatten gevoerd, die ik toch even terug wil halen. Spannend, over een angstig moment gesproken, vond ik het debat over de financiële problemen bij de Groenzoom. Ik heb dat probleem samen met Jaap op mijn bord gekregen. Wij hebben achteraf tegen elkaar gezegd: wij hebben echt op het randje van de afgrond gelopen. Zo hebben wij dat gevoeld. Maar het debat ging naar zijn beleving goed. Wel vond hij het spannend. Ook een bijzonder debat vond ik het debat over de woning van de heer M. aan de Noordeindseweg. Ik stond in mijn eentje tegenover de hele raad een positie te verdedigen, die rechtstreeks voort kwam uit een besluit door de raad genomen, maar jullie wilden er niets van weten. Voor mij was het de zoektocht: hoe kom ik goed uit dit debat, zonder dat iedereen boos op me wordt? Dat is wel gelukt. Ook één van de meest absurde debatten, die ik ooit gevoerd heb, was in het begin over de hoogte van de blad vaste haag bij het horecacluster in Prisma, waar ik stante pede werd gebombardeerd tot expert in blad vaste hagen. Daar had ik natuurlijk totaal geen verstand van. Ik heb daarna nooit meer klachten gehoord, dus ik denk dat we een goed besluit hebben genomen om het een halve meter op te hogen. De raad is natuurlijk niet alleen maar inhoud, het gaat ook over mensen en relaties. Daar heb ik ook wel gevoelens bij. In mijn beleving hebben wij in de oppositie met het CDA een band opgebouwd. Die was er ook in de coalitieperiode en nu door het schuiven van de panelen anders zou lijken, maar dat is niet het geval. Ik heb het idee, dat die band blijft. Dan heb je verschillende soorten politici rond lopen. Degene waar ik al die tijd het meest van genoten heb, is Jan Pieter. Want Jan Pieter is een sluwe vos. Hij weet altijd precies hoe hij de boel moet bespelen. Zojuist was er een debat over de Pekkuisbrug en het was precies hetzelfde. Jan Pieter kon met iets bezig zijn en dan dacht ik bij mezelf: nee, nee. Maar dan moest ik wel mee bewegen en dan ging ik met hem samenwerken. Dan wilde ik het ook goed hebben. Volgens mij voelden wij elkaar feilloos aan, Jan Pieter. Ik weet niet hoe jij dat beleefd hebt. We hadden allebei veel lol in het spelen van dit spel. Dat houd ik bij me. Ook had ik nog een politieke zielsverwant in de raad. Ze is er nu niet bij, maar ze is wel deelraadslid. Dat was Ivana. Ivana en ik liggen politiek gezien dicht bij elkaar. We zijn verschillende partijen, maar het verschilt niet veel. Dat merkten we samen, zeker toen we in de oppositie zaten. Toen ik later wethouder werd, ging die relatie veranderen, omdat ik een andere positie kreeg en andere belangen kreeg om rekening mee te houden. Maar het gevoel is altijd gebleven. Er is nog één bijzonder figuur, die ik nog even wil noemen. En dat is Eddy. Iedereen die deze raad heeft mee gemaakt, kan Eddy niet ontgaan zijn. Ik mis hem eigenlijk een beetje. Jullie geloven mij eigenlijk niet, maar ik mis hem. Hij was een kleurrijk figuur in deze raad. Hoewel hij lastig was, en vervelend, en zeker voor mij als wethouder een hoop werk heeft opgeleverd, ben ik er wel van overtuigd, dat hij niet kwaadaardig was. Wat hij uitzocht en vond, geloofde hij daadwerkelijk. Op dat punt deed hij het vanuit goedheid. Hij dacht oprecht dat er iets aan de hand was. Dat was niet zo, maar hij dacht het wel. Dat vind ik dan ook bijzonder en dat kan ik dan ook wel waarderen. Ik mis hem dus eigenlijk wel een beetje. Tot zover de raad. Ik neem ook afscheid als wethouder. Ik zal jullie vertellen: het is de mooiste baan, die ik ooit heb gehad. Waarom was het zo mooi? Dat is moeilijk te duiden, maar je kan de dingen, die jij belangrijk vindt, de manier waarop jij de dingen wil veranderen, dat kan je doen. Het is niet de hele wereld, maar het kan wel. Dat geeft enorm veel voldoening om te mogen doen. Je mag het ook nog eens doen op jouw manier. Als je dingen belangrijk vindt in de benadering van mensen, mag je het op die manier doen. Het ligt dus heel dicht bij jezelf. Dat heb ik heel erg prettig gevonden om te doen. Het is ook heel uitdagend. Je opereert in heel

veel arena's. Of het nou met burgers is, de politiek of met ambtenaren, de pers, de regio, maatschappelijke partijen, het vraagt iedere keer weer iets anders van jou als mens, met vaardigheden, waar je op moet inspelen. Je moet al die arena's bij elkaar brengen. Als je dat niet doet, kan je geen besluitvorming voor elkaar krijgen. Dat is de grote taak van de wethouder. Kathy, jij gaat straks op die stoel zitten. Ik wens jou in alle oprechtheid evenveel plezier, voldoening en geluk toe op deze plek als ik heb gehad. Gefeliciteerd. Dan het college. Ik neem ook afscheid van het college. Wij waren een team. Een team dat werkte en op elkaar was ingespeeld. Het goed deed. Dat is raar, want we zijn nooit geselecteerd als team. We zijn gewoon bij elkaar gezet om politieke redenen. Ik kwam uit mijn achterban, Simon werd ergens van straat geplukt, Albert is eigenlijk nog steeds niet hier, hij zit nog steeds in Hendrik-Ido-Ambacht. Hoe kan het zijn, dat dit werkt als team? Dat is geluk aan de ene kant. Maar ook omdat wij elkaar vertrouwen en vertrouwen in elkaar gaven. Er zat geen zwakke broeder bij, niemand had hulp nodig om zijn dossiers te managen. Het ging allemaal prima. Maar we wisten ook, dat we elkaar dingen moesten gunnen, omdat we allemaal een verschillende politieke achtergrond hebben. Dat je niet alleen moet bereiken, wat je met elkaar hebt afgesproken in het collegeakkoord, maar dat iedereen ook naar zijn achterban bepaalde dingen moet realiseren. Daarin hebben we elkaar geholpen en de ruimte gegeven. Elkaar nooit bevochten. Dat zijn de elementen voor succes. We waren allemaal anders. Ik ben een ontzettende ambtenaar. Dat heeft zijn voordelen. Simon is ondernemer, dat is af en toe raar, maar heeft ook zijn voordelen. Die combinatie werkte. Als team hebben we een grote prestatie neergezet. Wij hebben deze gemeente verder gebracht, op allerlei inhoudelijke punten. We hebben de financiële problemen overwonnen. Iedereen zal zeggen: we hadden het tij mee. Dat klopt, maar we hebben ook strakke lijnen moeten voeren, om dat voor elkaar te krijgen. We hebben de reputatie van Lansingerland sterk verbeterd, we worden weer voor vol aangezien door de buitenwereld. Als klap op de vuurpijl hebben we ook een flinke stap gezet om de organisatie te verbeteren. Als ik daar op terug kijk, ben ik over onze teamprestatie trots, heel tevreden. We gaan nog uit eten, dan gaan we het er nog lachend over hebben. Ik vond het prachtig om lid te zijn van een team. Dan de laatste. Het is geen afscheid van de politiek. Ik ben een politiek dier, dat gaat niet veranderen. Ik stoor me aan de manier, waarop in het maatschappelijke debat in de pers over politiek wordt gesproken en gedacht. In mijn beleving is politiek iets moois. Iets zuivers. Iets wat intrinsiek goed is. Politiek bedrijf je, omdat je zorg hebt voor de samenleving en zorg hebt over de samenleving. Omdat je dingen waardevol vindt, ongeacht voor welke partij je ook bent. Dat heb je en daar zet je jezelf voor in. Dat is puur. Voor mij gaat het over dat we over 30 jaar nog een planeet hebben, waar je nog normaal kan rondlopen. Dat we niet vanuit onze kortzichtigheid de hele boel aan het vernietigen zijn. Dat we onze kinderen kunnen laten opgroeien tot zelfstandige, kansrijke en zelfbewust individuen. Ik ben een liberaal, ik ben een D66'er, individualist. Zelfverwezenlijking vind ik belangrijk. Maar ook een samenleving, waar dingen als rechtvaardigheid, gelijkwaardigheid, persoonlijke vrijheid voorop staan. Dat lijken grote en abstracte woorden in de context van de gemeentepolitiek, maar dat is niet waar. Je kan in de gemeentepolitiek dat soort dingen letterlijk in de praktijk brengen. Die ervaring vond ik heel mooi en ga ik niet los laten, want ik vind het veel te belangrijk, dus ik blijf ermee bezig de komende jaren. In welke positie, dat zullen we wel zien. Het zal in ieder geval bij D66 zijn, want het staat onomstotelijk vast dat D66 mijn partij is. Jullie allemaal bedankt voor deze 8 jaren. Het zal mij goed gaan, daar ben ik van overtuigd. Ik wens het jullie ook allemaal toe. (applaus)

17. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 23.05 uur.

Verslag opgesteld door Marianne Jansen, Lothassa Secretarie, met behulp van geluidsopname.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van

De griffier,

drs. Marijke Walhout